

VINERI • 2 Iunie 2006 • ANUL LVI NR. 22

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

S-a înființat noua Adunare Eparhială

Maturitate electorală sau luptă pentru ciolan?!

Duminică de duminică mă rog pentru sufletele celor dragi

CALENDAR ORTODOX

5 iunie, luni – Sf.Sfințit Mucenic Dorotei, Episcopul Tirului; Sf.Mucenici: Marchian, Nicandru și Leonid
6 iunie, marți – Cuvioșii Visarion și Ilarion cel Nou
7 iunie, miercuri – Sf.Sfințit Mucenic Teodot; Sf.Muceniță Zenaida; Cuv.Sebastiana; Cuv.Antim
8 iunie, joi – Sf.Martiri Nicandru și Marcian; Aducerea moaștelor Sf.Mare Mucenic Teodor Stratilat
9 iunie, vineri – Sf.Chiril al Alexandriei; Sf.Mucenițe: Tecla, Mariamni, Marta și Maria. *Odovania Praznicului Înălțării Domnului*
10 iunie, sâmbătă – Sf.Sfințit Mucenic Timotei, Episcopul Prusei; *(Pomenirea Morților – Moșii de vară)*
11 iunie, duminică – (†) **Pogorârea Sfântului Duh**

AGENDĂ

5 iunie

1865 – a apărut, la Budapesta, primul număr al revistei „Familia”, editată de Iosif Vulcan.

6 iunie

1871 – s-a născut, la Botoșani, Nicolae Iorga, istoric, publicist, orator, om politic și scriitor.
1917 – s-a născut politicianul român Ion Rațiu.

7 iunie

1716 – s-a stins din viață stolnicul Constantin Cantacuzino, mare cărturar român, istoric și diplomat.
1886 – s-a născut savantul român Henri Coandă, pionier al aviației mondiale.

8 iunie

1897 – la Cinematograful „Lumiére” s-au prezentat primele trei subiecte de actualități românești, filmate de Paul Menu.
1967 – s-a stins din viață poeta Otilia Cazimir.

9 iunie

1780 – s-a născut Tudor Vladimirescu, organizatorul și conducătorul Revoluției române de la 1821.

10 iunie

1839 – s-a născut la Humulești marele povestitor Ion Creangă, clasic al literaturii române.
1860 – la Brăila s-a născut vestita cântăreață Hariclea Darclee.

11 iunie

1910 – s-a născut în Saint-André-de-Cubzac, în Franța, Jacques-Yves Cousteau, pionierul cercetării maritime.

Poza săptămânii

„Tropo, tropo pă podele, că cizmele nu-s a mele...”

Ungaria

A început perioada de înregistrare pentru alegerile minoritare din toamnă

Începând de la 1 iunie, timp de șase săptămâni se pot înregistra la notarul localității acele persoane care vor să participe – prin simplul vot sau prin candidare – la alegerile minoritare din toamna acestui an. Alegerile minorităților se vor ține în aceleași zi cu alegerile locale, dar în locuri diferite.

Înregistrarea persoanelor care aparțin vreunei minorități este o noutate la alegerile din 2006. Oricare cetățean al Ungariei are dreptul să se înregistreze pe listele minorităților, aceste liste fiind secrete. La încheierea perioadei de înregistrare, în data

de 15 iulie, notarul localității are dreptul să anunțe doar numărul persoanelor înregistrate.

Se vor putea ține alegeri minoritare doar în acele localități, unde în registrul electoral minoritar s-au înscris minimum 30 de persoane.

La alegerile de autoguvernări minoritare poate alege și poate fi ales doar cel care aparține uneia din cele 13 minorități stabilite în Legea Minorităților; este cetățean maghiar; are drept de vot; a fost înregistrat în registrul electoral minoritar.

E. Iova

Bichiș

Ajun de Rusalii

Sâmbătă, 10 iunie, în biserica ortodoxă cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Bichiș va avea loc un Te Deum, săvârșit de PSS *Sofronie*, Episcopul Julei. Cu această ocazie se va dezveli și se va sfinți pisană bisericii, o placă de marmură pe care scrie cu

litere aurii istoricul acestei biserici. Și această pisanie, la fel ca cea din Catedrala Sf. Nicolae din Jula, este donația Asociației pentru Cultură, Spiritualitate și Dezvoltare a Relațiilor Transfrontaliere din Oradea. Festivitatea va începe la ora 16.00.

E. I.

Otlaca-Pustă

Ziua românilor din Otlaca-Pustă 11 iunie

9.30 – Întâlnire la casa de cultură (oaspeții sunt așteptați cu prăjituri și ceai)

10.00 – Participare la Sfânta Slujbă de Rusalii, la biserica ortodoxă – programul corului „Viva la musica” din Chitighaz

12.30 – Prânz la casa de cultură

13.30 – Expoziția de desen a școlărilor, la casa de cultură

14.00 – Variate concursuri și programe pentru familii în curtea școlii

19.00 – Foc de tabără și distracție până-n zori
Organizatorii așteaptă cu drag toți cei interesați, originari din Otlaca-Pustă.

Scrieți-ne la noile adrese:

@ @ @ @ @
foaia@foaia.hu
redactia@foaia.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Membrii noii Adunări Eparhiale
(Foto: Anca Liana Crișan)

Jula

Întâlnire de promoție

În ziua de 24 iunie va avea loc, la Liceul „N. Bălcescu” din Jula, întâlnirea de 20 de ani a promoției 1982–86. Programul zilei va începe la ora 15.00, la școală (piața Liceum nr. 2).

Persoana de contact este *Tiberiu Bordaș* (20/9475-570 sau bordas@lingva.hu).

Eger

Un român, cel mai bun dansator

Tânărul *Nandor Cozma* din Micherechi a obținut din nou un premiu special pentru talentul lui de interpret de dansuri populare. La concursul național de dans solo, organizat recent la Eger, în categoria tinerilor, Nandor Cozma a obținut locul întâi (pentru a doua oară, deoarece și anul trecut lui i-a revenit cea mai înaltă distincție), precum și premiul special al juriului. Elevul Liceului de Artă „Bartók Béla” din Bichișciaba dansează de mai bine de zece ani și este un înflăcărat păstrător al tradițiilor folclorice.

E.I.

ICR susține cultura românilor de pretutindeni

Institutul Cultural Român (ICR) a lansat, pe 22 mai, Programul Cantemir, un program pilot de finanțare cu un total de 9,5 miliarde lei, a proiectelor culturale românești derulate în străinătate.

Programul Cantemir se adresează persoanelor fizice, ONG-urilor și instituțiilor publice de cultură care doresc să organizeze evenimente culturale în afara țării în domeniile arte vizuale, artele spectacolului (muzică, dans, teatru, film), literatură, patrimoniu cultural și își propune să încurajeze cooperarea culturală, cu scopul de a spori vizibilitatea culturii române pe piețele internaționale.

Printre obiectivele programului se numără creșterea accesului publicului european la informația de interes cultural din România și menținerea identității culturale a românilor din afara țării. Înscrierea cererilor de finanțare din cadrul proiectului a început în data de 17 mai și va continua până la data de 30 iunie. Datele legate de înscriere se găsesc pe site-ul: www.programulcantemir.ro.

Programul este structurat pe trei secțiuni, în funcție de natura solicitanților și de sumele puse în joc. Secțiunea I cuprinde acțiuni culturale desfășurate prin intermediul institutelor culturale române din străinătate și se adresează persoanelor fizice, artiștilor creatori din România. Proiectele din cadrul acestei secțiuni trebuie să se desfășoare în țările în care funcționează institutele culturale românești sau în statele membre ale UE. Ele trebuie să se desfășoare în parteneriat cu cel puțin o organizație culturală, publică sau privată cu sediul în aceste țări. În cazul în care proiectul se va desfășura în țările în care funcționează ICR-uri, solicitantul va include în dosar recomandarea acestora. Suma totală disponibilă pentru finanțarea proiectelor la această secțiune este de 142.400 lei noi, valoarea maximă a finanțării nerambursabile pe care o poate primi un proiect din

această secțiune fiind de 17.800 lei noi care reprezintă maximum 90% din totalul costurilor eligibile ale proiectului. Diferența de minimum 10% va fi acoperită în numerar de către solicitant din surse proprii sau atrase, neacceptându-se contribuții în natură.

Secțiunea a II-a cuprinzând proiecte de cooperare culturală europeană se adresează persoanelor juridice fără scop patrimonial, asociațiilor, fundațiilor și instituțiilor publice de cultură din România, desfășurate în una sau mai multe țări membre ale UE.

Cea de-a treia secțiune, cuprinzând proiecte culturale adresate comunităților de români din afara țării se adresează persoanelor juridice fără scop patrimonial, asociațiilor, fundațiilor instituțiilor publice de cultură din România. O condiție obligatorie a secțiunii este ca proiectele să se adreseze comunităților românești din afara țării, desfășurate în parteneriat cu cel puțin o organizație culturală, publică sau privată, având sediul în țara de desfășurare a proiectelor. Proiectele se vor desfășura în țările unde se află comunitatea care beneficiază de proiectul propus.

Pentru cele trei secțiuni se pot depune un număr nelimitat de proiecte, finanțările putând fi obținute pentru secțiunea I doar pentru un singur proiect, pentru secțiunea a doua pentru două proiecte doar dacă acestea sunt din domenii diferite iar pentru secțiunea a treia finanțarea poate fi primită doar pentru un singur proiect. Dosarele se vor trimite la sediul ICR din Aleea Alexandru nr. 38, sector 1, cod 011824, București, România.

După 30 iunie va avea loc evaluarea proiectelor, care se va face de către comisii pe domenii alcătuite din experți și evaluatori, care au mai lucrat în domeniu. Începând cu 1 august, vor fi încheiate criteriile de finanțare, urmând ca de la 1 septembrie și până la 14 noiembrie să se deruleze programul.

R. Pățaș

Poșta redacției

Maturitate electorală sau luptă pentru ciolan?!

Meteorologic vorbind, vara nu și-a intrat încă în drepturi, dar n-apucăm să zicem prea multe că s-a și dus, odată cu rândunelele. Și ne pomenim dintr-o dată în pragul alegerilor pentru autoguvernări și reprezentanți ai minorităților naționale din Ungaria!

Vreme prea multă pentru bălăcit și lăfăială la soare nu este, că avem treabă serioasă și, de-o pușcăm, ne putem uita unii la alții, ca la pagubă!

Alegerile din toamnă se anunță la fel de furtunoase ca cele din primăvară. Dacă tragem noi o raită optică prin ograda noastră minoritară vedem un tablou ce nu prea încântă ochiul: diferențe mari de interese și curente de opinie cât se poate de antagoniste, păruiele și scui-pături numai bune la teatrul de păpuși!

Domnilor cavaleri în zale, s-a gândit vreodată cineva ce punem pe altar?!

E vorba de supraviețuirea noastră spirituală în spațiul panonic și nicidecum de nis-

cai numere jucate la loterie sau vreo cursă de mățoa-ge!

Ce vrem noi, de fapt? Să ne păstrăm ființa națională sau s-o jertfim pentru interese și ambiții personale bine motivate, bineînțeles bănește?!

Trufia și vanitatea sunt cei mai mari dușmani cu care trebuie să ne luăm de piept, altfel ne paște asimilarea sau, ce-i mai rău, auto-asimilarea! Asta datorită în primul rând unor șmecheri de oportuniști de mâna a treia, care s-au băgat de florile mărlui printre noi, să facă mișto pe dinăuntru! Eu zic să punem mâna pe măturoi și să facem curățenie, altfel „ne scoate gunoiul din casă”! Viitorul nostru, ca și al întregii națiuni, e tineretul, în primul rând intelectualitatea. Pe ei să-i sprijinim în alegeri, iar „abonații” la titlurile mult râvnite n-au decât să meargă la plimbare prin parc sau, după caz, în pensie!

Tineretul nostru doarme, ce mai, sforăie în toată legea! E timpul să-l trezim la

viață, hai, băieți, luați taurul de coarne până nu-i prea târziu!

Nouă ne trebuie oameni capabili, intelectuali cu bun simț care să ne lumineze, așa cum au făcut-o înaintașii lor în toate marile momente ale istoriei; tineri ambițioși, cu gândire creatoare, nu ciodrigălițe mirosind a naftalină, sau aventurieri lunatici numai buni de pus în cucuruz să numere furnicile! N-avem nevoie de nici o coaliție de genul: „tu mă votezi pe mine, eu pe tine și le rupem gura la proști”!

În loc de acrobații politice și scamatorii electorale așa, ca să ne vadă lumea, eu propun un joc cinstit, cu cărțile pe față, din care avem cu toții numai de câștigat: continuitate etnică și culturală în rândul națiunilor civilizate din Europa! Toamna se numără bobocii – zice-o vorbă din bătrâni!

Om trăi și om vedea – zic eu – da’ oricum, s-auzim numai de bine!

Ioan Lițiu din Chitighaz

Autonomie culturală?

Până acum am evitat ieșirea în public și transmiterea vreunui mesaj cu tendință electorală către comunitatea românilor din Ungaria, de unde mă trag și unde am încă destule rude.

Numai că, de data aceasta, timpul nu mai are răbdare!

Vă veți întreba, probabil, care este trimiterea titlului? Voi răspunde îndată: preluarea casei-muzeu chitighăzene de către Centrul de Documentare și Informare s-ar

înscrie în proiectul generoasei, dar utopice autonomii culturale.

Domnilor ce pretindeți că-i reprezentați pe românii din Ungaria, jos masca! Încetați cu mascarada!

Și, mai cu seamă, înțelegeți că tot ceea ce faceți este de cel mai prost gust cu putință!

Dacă doriți cu adevărat autonomie culturală, luați exemplu de la colegii dumneavoastră din România, buni prieteni de altfel cu

domniile voastre. Este vorba despre cei de la UDMR. Ei luptă cu adevărat pentru autonomia culturală a minorității pe care o reprezintă.

Din păcate, nu la fel stau lucrurile cu dumneavoastră. Ceea ce susțineți poate să-i prostească doar pe cei ce vor să se lase prostiți. Așa că, lăsați-o „mai moale” cu autonomia culturală pe care o trâmbițați. Nu convinge pe nimeni.

Cu ochii pe voi,
Vasile Ardelean, Arad

Spectacol cu tradiții românești la Chitighaz

Sâmbăta viitoare, pe 10 iunie, elevii școlii românești din Chitighaz invită toți iubitorii folclorului românesc la un spectacol special. „Tradițiile populare ale români-

lor din Chitighaz” este titlul spectacolului care prezintă portul, obiectele de uz casnic, ocupațiile și, nu în ultimul rând, valorile cântece-lor și dansurilor populare

românești din localitatea bichișeană. Manifestarea românească va avea loc la Casa de cultură, cu începere de la ora 17.00.

R. P.

www.foaia.hu

Supermaraton Bichișciaba – Arad – Bichișciaba

Pe 20 mai s-a desfășurat pentru a 9-a oară supermaratonul de două zile Bichișciaba – Arad – Bichișciaba, având drept obiectiv cunoașterea și prietenia între cetățenii celor două țări prin intermediul sportului. La concursul de atletism a participat ca invitată de onoare și *Gabriela*

Szabo, marea glorie a atletismului românesc. „Cea de a 9-a ediție a super-maratonului, care este mult așteptat în fiecare an de sportivii unguri și români, a început la Bichișciaba, în fața primăriei, unde a dat startul primarul *Papp János*. La start a fost prezent și primarul arădean *Gheorghe Falcă*, și re-

numita atletă româncă *Gabriela Szabo*”, ne-a informat *Gheorghe Gros*, președintele autogovernării românești din oraș, care, împreună cu Uniunea Românilor, au luat parte la organizarea concursului internațional.

Sâmbătă dimineața, la startul din fața primăriei din Bichișciaba s-au aliniat 43 de echipe și 11 alergători individuali pentru a alerga traseul de 103,8 km, care a în a doua zi a fost mai scurt cu 10 km, 94,1 km, dar aceștia au fost însoțiți și de câțiva bicicliști și tineri pe patine cu roțile. La întoarcere, duminică s-a desfășurat înmânarea premiilor în valoare de 2,5 milioane de forinți. În acest an, toate locurile întâi au fost ocupate de sportivi din Ungaria.

R. Păcaș

Colaborare între spitalele din Arad și Julia

Protocolul de colaborare, rezultat în urma întâlnirilor bilaterale dintre conducerea Spitalului Județean din Arad și a Spitalului Județean din Julia, a fost semnat, pe 22 mai, la Prefectura din Arad.

Protocolul prevede dezvoltarea colaborării pe trei domenii privind: aspectele economice și de management, schimburile de experiență între medici și cadrele medicale auxiliare și pregătirea și perfecționarea post universitară pentru cadrele medicale.

„Semnarea acestui protocol, este o acțiune foarte importantă, fiind primul pas dintr-o mare realizare în domeniul medi-

cal. Sperăm ca pe viitor să găsim o soluție și pentru transferul pacienților între cele două spitale”, a declarat directorul Spitalului Județean Arad, *Mirandolina Prisca Kovács József*, directorul general al Spitalului Județean din Julia,

a subliniat faptul că „există o colaborare între Julia și Arad de 10 ani, urmând ca după aderarea României la Uniunea Europeană cele două spitale să formeze un front comun”.

R. Păcaș

Cum a folosit UCRU donația de 1%?

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) a obținut, în anul 2005, 109.042 de forinți proveniți din donațiile de 1% din impozitul personal pe venit al susținătorilor. La ședința din 25 februarie 2006 a Adunării generale UCRU s-a hotărât ca subvenția să fie cheltuită pentru subvenționarea unor tineri participanți la manifestări internaționale.

Uniunea Federativă a Naționalităților Europene (FUEN), organizația internațională a cărei membră cu drepturi depline este Uniunea Culturală, a avut congres între 24-28 mai 2006, la Bautzen, Germania. La acest congres, UCRU a fost reprezentată de doi tineri

originari din Micherechi, *Gavril Gurzău* și *Cristian Martin*. Pentru acoperirea participării acestor doi tineri la Congresul FUEN s-a plătit 31.668 de forinți taxă de participare, și 83.550 de forinți, completarea cotizației pe anul 2006 a UCRU pentru FUEN – în total 115.218 de forinți. Suma a fost achitată din banii proveniți din donația de 1%, oferită de contribuabili Uniunii culturale în 2005.

Prezidiul Uniunii multumește și pe această cale pentru toți aceia care și-au oferit 1% din impozit pentru Uniunea culturală, pentru sprijinirea participării tinerilor la manifestări internaționale.

dr. Ioan Ciotea,
președinte UCRU

UCRU ajută sinistrații

În cursul anului trecut, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) a deschis un cont bancar special pentru primirea donațiilor în forinți sau valută cu scopul ajutorării și pe această cale a sinistraților inundațiilor din România. Până la mijlocul lunii mai 2006 s-au adunat pe acest cont

bancar în total 372.478 de forinți. Prezidiul UCRU la ședința din 19 mai 2006 a hotărât să vireze întreaga donație în forinți în România în contul RO38RNCB 50100001 38390084 EUR deschis pentru ajutorarea sinistraților inundațiilor din România.

dr. Ioan Ciotea,
președinte UCRU

Pregătiri pentru Izvoru Mureșului

Au început pregătirile pentru ediția din acest an a lucrărilor Universității de Vară Izvoru Mureșului, pentru românii de pretutindeni, care se va desfășura în perioada 6-8 iulie. Tematica ce va fi abordată în acest an va trata parteneriatul româno-român creat, cel puțin în ultimii ani, între asociațiile din țară și cele din străinătate pe teme sociale de interes maxim, cum au fost ajutoarele date comunităților sinistrate din România, dar și proiecte de implicare în viața românilor din jurul granițelor, cum au fost refacerea Cimitirului Eroilor de la Țiganca, școala românească de la Silistra, ajutorul dat asociațiilor românești de pe Valea Timocului, etc.

Un alt subiect de discuție va fi pe marginea valorilor românești, cele spirituale și culturale, care au sau nu de suferit prin procesul de aderare la UE. Comunitatea românească din jude-

țele în care românii sunt minoritari, Harghita și Covasna, va avea o secțiune dedicată împlinirii și nemulțumirilor acumulate de la ediția anterioară iar în după amiaza aceleiași zile se va discuta viitorul Basarabiei după integrarea României în UE. Lansări de carte și standuri cu reviste și cărți vor fi iarăși oferite participanților, iar seara românească va face legătura de suflet creată pe parcursul celor trei zile de discuții aprinse să sudeze inimile românilor de pretutindeni care vor dori și putea să participe al ediția din acest an.

Cei interesați sunt rugați să contacteze Fundația Națională pentru Românii de Pretutindeni la adresa de mail fundația@romanii.ro sau la telefon 00-40/21-314-3293 sau Centrul European de Studii Covasna-Harghita la adresa cohara_ro@yahoo.com sau la telefon 004-0/740-188507. A.L.Crișan

Prima pagină web despre românii din Ungaria

Informații, știri, adrese, date utile

Internet:

www.romanul.hu

E-mail:

uniunea@romanul.hu

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Editura NOI

Ziua otlăcanilor, de Rusalii

Membrii Asociației Culturale „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă s-au întrunit în ședință ordinară în ziua de 20 mai. Membrii prezenți au dat dovadă și de această dată de mult entuziasm, pentru a îndeplini sarcinile și pentru organizarea programelor din viitorul apropiat. La întâlnire au fost primiți cu drag și cei trei membri noi.

În prima parte a programului, juristul julan dr. *Gheorghe Ruja* a oferit publicului informații despre alegerile autoguvernărilor minoritare, respectiv despre modificările Legii pentru Minorități.

Apoi conducerea asociației a prezentat darea de seamă despre activitatea din perioada trecută. Conform acesteia, am fost informați că o delegație a asociației a vizitat localitatea românească Grăniceri, unde au fost primiți cu deosebită stimă de preotul *Ion Rusu* (care are 94 de ani), de conducerea bisericii ortodoxe și de primarul satului. Scopul vizitei a fost întărirea

legăturilor dintre localitățile Otlaca-Pustă și Grăniceri, pentru a lucra împreună în vederea cercetării istoriei bisericii ortodoxe a satului bichișean.

În continuare, membrii organizației au dezbătut programul „Zilei Românilor din Otlaca-Pustă”, organizată de Asociația „Purdi”, care va avea loc pe 11 iunie, la Rusaliile ortodoxe. Echipa de organizare s-a întregit cu tânărul *Gheorghe Șimonca*, care a reprezentat tineretul satului. Aceștia s-au angajat să ajute la realizarea evenimentului și au propus niște programe distractive, vesele, pentru familiile otlăcane. Astfel toți cei interesați pot participa la diferitele programe care se vor desfășura după-amiază în curtea și pe coridoarele școlii, respectiv pe stradă. Ziua Românilor din Otlaca-Pustă va oferi publicului jocuri sportive, călărie, concurs de gătit, programele se vor încheia cu foc de tabără, cu muzică și dans.

Ana Crișan

Ședința Asociației „Pentru românii din Aletea”

Pe 30 mai s-a întrunit în ședință Asociația „Pentru românii din Aletea”, înființată în luna noiembrie a anului trecut. Scopul ședinței a fost dezbaterile problemelor legate de alegerile autoguvernărilor minoritare din 2006. După informațiile primite de la președintele Asociației, dr. *Ioan Selejan*, care

este în același timp și președintele autoguvernării românești din localitate, în cadrul ședinței, vicesecretarul *Nagy László* a oferit românilor informații legate de alegeri, accentuând drepturile și posibilitățile minorităților naționale din Ungaria.

Membrii asociației au mai discutat și despre sarcinile românilor din oraș în pregătirea pentru „Întâlnirea internațională a aletenilor”, care se va desfășura în luna august. „Printre invitații de onoare ai întâlnirii vor fi și reprezentanții localităților românești înfrățite cu Aletea: Grăniceri, Făget și Sebiș”, ne-a informat *Ioan Selejan*.

R. Pățaș

Încheierea ediției: marți, ora 18.00

Întâlnire după patru decenii

Deși au trecut 40 de ani de la absolvirea Liceului „Nicolae Bălcescu”, absolvenții promoției 1962–66 au hotărât să se întâlnească încă o dată la Jula. După câțiva ani de pauză, cei 12 de absolvenți s-au adunat în ziua de 20 mai la Centrul Cultural Românesc pentru a vizita clădirea care pentru unii este cu totul străină, deoarece ei au fost elevii liceului în perioada când instituția avea clădirea în centrul orașului, unde astăzi funcționează biblioteca orașenească.

În ciuda faptului că fostul diriginte al clasei *Svetozar Rotar* nu a luat parte la întâlnire, „elevii” însuflețiți și-au povestit cu mare elan

etapele vieții lor, dar au evocat și întâmplările hazlii din perioada petrecută împreună în băncile Liceului „Nicolae Bălcescu” din Ungaria.

După cum au povestit participanții, elevii promoției 1962–66 au fost originari din Micherechi, Chitighaz, Jula, Bedeu, Otlaca-Pustă, Vecherd, Apateu, Săcal, Bătană, Cenadul Unguresc, Budapesta, dintre care unii au ajuns la București, Berlin, Budaörs, Budapesta, Erd, Aszód, Sopron, iar alții au rămas în localitățile natale. În ce privește profesiile, această generație a ales cariera de profesor, militar, jurnalist, jurist sau economist, dar actualmente majoritatea

lor a ieșit la pensie. Tot atunci au constatat cu regret că din efectivul clasei de 32 de elevi, șase au trecut la cele veșnice. Tocmai pentru a se aminti de colegii răposați, absolvenții au ținut un moment de reculegere la mormântul colegului *Ioan Sz. Kiss*, jurnalistul care a decedat anul trecut.

În cadrul întâlnirii, participanții au trecut și pe la clădirea veche a Liceului „Bălcescu”, după care au continuat șirul povestirilor la o cină comună, pomenind încă odată și odată șmecheriile tinereții pentru care majoritatea profesorilor nu a acceptat să apară printre pozele tabloului promoției '62–66.

Rita Pățaș

Asociația gastronomică așteaptă colaboratorii noi

Asociația Gastronomică a Românilor din Ungaria s-a întregit în această săptămână cu două secțiuni. După cum ne-a informat președinta *Maria Pílan Kalcsó*, secțiunile pentru tineret și pensionari au fost înființate pentru a atrage aceste generații în activitatea românilor din Chitighaz. „Dorim să atragem tinerii noștri români cărora le place să recite, să danseze, să cânte sau să cunoască și să păstreze tradițiile strămoșești”, ne-a declarat președinta, adăugând că pentru generația mai în vârstă vor fi organizate cluburi nu nu-

mai în perioada festivalului gastronomic din acest an. Așadar membrii asociației românești așteaptă în rândurile lor noi voluntari însuflețiți în scopul păstrării tradițiilor românilor din Chitighaz și nu numai. Informații suplimentare pentru cei care vor să se atașeze membrilor Asociației Gastronomice a Românilor din Ungaria se pot afla la numărul de telefon 66/251-093; persoana de contact este *Maria Pílan Kalcsó*.

În același timp, informăm cititorii noștri că s-a schimbat data desfășurării celui de-al doilea Festival gastro-

nomic al românilor din Ungaria: în loc de perioada 23–25 iunie, festivalul chitighăzenilor va avea loc în zilele de 28–29–30 iulie.

R. Pățaș

Cunoașterea lui Dumnezeu

Când privim măreția universului în care trăim și ne uităm cu băgare de seamă la noi înșine și la toate evenimentele petrecute în istorie, ne întrebăm: Care este cauza tuturor acestor realități? Dacă pentru mulți răspunsul este întâmplarea, hazardul, evoluția, pentru cei credincioși răspunsul este unul singur, Dumnezeu.

Pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu, Sfânta Scriptură ne prezintă mărturii despre existența, imaginea, caracterul și lucrarea lui Dumnezeu. Pentru că acest subiect este foarte vast, vom prezenta doar câteva aspecte din acesta.

I. Existența lui Dumnezeu

Pentru că mărturiile care atestă existența Lui Dumnezeu sunt atât de evidente și convingătoare, Psalmistul afirmă numai: „Nebunul zice în inima lui: Nu este Dumnezeu.” (Ps. 14:1), iar cei care-i întorc spatele fără să ia seama la aceste evidențe ajung în întunecime spirituală și nebunie (Rom. 1:21-22).

Suntem siguri de existența lui Dumnezeu luând în considerare următoarele mărturii:

Mărturia creației. Dumnezeu este cauza primară a tuturor lucrurilor văzute și nevăzute. Psalmistul afirmă: „...Cerurile spun slava lui Dumnezeu și întinderea lor vestește lucrarea mâinilor Lui.” Ps. 19:1. Iar apostolul Pavel scriind romanilor spune: „Ce se poate cunoaște despre Dumnezeu le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat despre Dumnezeu. În adevăr însușirile nevăzute ale Lui, puterea Lui veșnică și dumnezeirea Lui, se văd lămurit, de la facerea lumii, când te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Așa că nu se pot dezvinovăți.” Rom. 1:20-21. Văzând că în univers există înțelepciune, lege și scop, putem spune cu convingere că acestea sunt urma existenței lui Dumnezeu.

Mărturia Scripturii. Scriptura este Cuvântul Lui Dumnezeu care vorbește despre Dumnezeu și lucrările pe care El le împlinește. Pentru că acest Cuvânt s-a dovedit adevărat și a fost probat prin împlinirea lui în istorie el dovedește existența celui care l-a transmis (2 Tim. 3:16-17, 2 Pet. 1:21, Mat. 24:35, Mc. 13:31, Luca 21:26).

Mărturia conștiinței. În fiecare din noi există gândul veșniciei și acest legiuitor numit conștiință, care judecă aprobând s-au

dezaproband faptele pe care le împlinim indiferent de voința noastră. Această realitate ne arată că în noi există o voce care strigă confirmând existența lui Dumnezeu (Rom. 1:19., Ps. 32:2-3).

Mărturia istoriei. Multe evenimente din istorie își găsesc explicația doar punând în dreptul lor numele Dumnezeu. Astfel formarea și existența Israelului, succesiunea marilor imperii care au stăpânit lumea în ordinea anunțată de Daniel și Ezechiel, împlinirea planului mântuirii, toate arată că Dumnezeu este acel care guvernează. Cea mai mare evidență din istorie despre existența lui Dumnezeu este întruparea Domnului Isus. El este acel care ni l-a descoperit pe Dumnezeu la nivelul înțelegerii noastre (Ioan 1:14-18).

Mărturia experienței personale. Cea mai mare mărturie rămâne faptul că sunt oameni care L-au întâlnit pe Dumnezeu. Putem numi pe Avraam, Moise, Iosua, Ilie, după învierea Domnului Isus ucenicii, martorii Învierii, Saul. În chip spiritual au parte de această experiență însă, toți cei care cred, și-L acceptă pe Domnul Isus (Ioan 14:9 și 23-24).

II. Cunoașterea lui Dumnezeu

Noi oamenii putem să-L cunoaștem pe Dumnezeu pentru că El se descoperă. Dacă primul om L-a cunoscut pe Dumnezeu prin experiența întâlnirii și comunicării directe, după căderea în păcat pentru om nu mai există posibilitatea de a sta față în față cu Dumnezeu și să mai trăiască. Greutatea întâlnirii cu Dumnezeu este cauzată nu numai de păcatul care ar atrage pedeapsa imediată, ci și de faptul că Dumnezeu este Duh iar noi suntem limitați de natura fi-

zică, în care percepem lucrurile înconjurătoare prin cele 5 simțuri. Dacă primii oameni păstrau vie imaginea lui Dumnezeu prin conștiință, din cauza păcatului și conștiința s-a întunecat. În ciuda acestor obstacole avem posibilitatea să-L cunoaștem pe Dumnezeu pentru că El se descoperă la nivelul înțelegerii noastre. Cunoaștem pe Dumnezeu prin modul în care ni se prezintă:

a) După numele sub care se descoperă

La evrei numele unei persoane nu era un simplu apelativ, ci un mesaj care poartă în sine informații despre persoana căruia i se atribuie. Numele sub care Dumnezeu se descoperă ne ajută să ne formăm o imagine despre El. Astfel *Iahweh* – *Iehova*, numele cel mai des întâlnit descoperă faptul că Dumnezeu există veșnic. Așa se prezintă El lui Moise spunând: „...Eu sunt cel ce sunt.” (Exod 3:14). Evreii când întâlneau acest nume în scrierile suliilor sfinte nu-l pronunțau pentru că ei credeau că atunci când este rostit Dumnezeu care este veșnic este prezent și în momentul când este rostit numele. Ei au înlocuit acest nume cu *Adonai* – ce îl identifica pe Dumnezeu ca Domn și Stăpân. În Sfânta Scriptură găsim o combinație a acestui nume cu alți termeni care descoperă însușirile și lucrarea pe care o împlinește Dumnezeu:

Astfel: – *Iehova Ire* – Domnul poartă de grijă (Gen. 22:14);
– *Iehova Nisi* – Domnul Steagul meu (Ex. 17:15);
– *Iehova Salom* – Domnul păcii (Jud 6:24);
– *Iehova Sabaot* – Domnul oștirilor (1 Sam. 1:3);
– *Iehova Tidchenu* – Domnul neprihănirea mea (Ier. 23:6) etc.

Cel mai des, Dumnezeu se descoperă lui Israel sub numirea *Iahweh Yelohim Israel* – Domnul Dumnezeu lui Israel (Jud. 5:3).

Primul nume întâlnit în Biblie sub care Dumnezeu se prezintă este *Elohim* (Gen. 1:1) ce cuprinde o formă de plural, arătând faptul că Dumnezeu este unul în unirea celor trei persoane Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt.

b) După atributele Sale

Putem să dobândim o imagine despre Dumnezeu urmărind Sfânta Scriptură care prezintă pe Dumnezeu arătându-ne atributele, însușirile Sale.

Astfel întâlnim *atribute naturale*:

– Dumnezeu este Duh (Ioan 4:24);
– Dumnezeu este Etern – Veșnic (Ps. 90.2, Isaia 57:15);
– Dumnezeu este Omnipotent (Iov 42:2);
– Dumnezeu este Omniștient (1 Cron. 28:9).

O altă categorie a atributelor care descoperă identitatea lui Dumnezeu este cea a *atributelor morale*:

– Dumnezeu este Sfânt (Isaia 6:3);
– Dumnezeu este Milosliv (Ps. 103:8);
– Dumnezeu este Drept (Deut. 32:4);
– Dumnezeu este Dragoste (1 Ioan 4:8);
– Dumnezeu este Credincios (Deut. 7:9), etc.

c) După lucrările Sale

Pentru a ne forma o imagine despre Dumnezeu alături de numele sub care El se prezintă și atributele Sale, trebuie să urmărim și lucrările pe care El le-a împlinit. Întreaga creație ne vorbește despre puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu, apoi Eliberarea Israelului din Egipt, a fost o demonstrație a ceea ce este Dumnezeu pentru Faraon și poporul Egiptului. Dumnezeu se descoperă ca fiind stăpânul fiecărui domeniu al existenței, El poate pedepsi pe cei răi, dar și ocroti și izbăvi pe cei credincioși. Minunile din

timpul călătoriei Israelului sau a cuceririi țării Canaanului dovedesc că Dumnezeu poartă de grijă, împlinește promisiunile și dă biruință celor care cred și ascultă. Mult mai puternic strălucește Dumnezeu, luând în considerare felul în care a revelat și a condus istoria pentru împlinirea planului mântuirii.

d) După imaginea descoperită în Domnul Isus

Cel care ne-a prezentat pe Dumnezeu într-o imagine completă, pe înțelesul nostru este Domnul Isus. Pavel spune: „...El care este oglindirea slavei Lui și întipărirea ființei Lui, și care ține toate lucrurile cu cuvântul puterii Lui...” (Evrei 1:3).

Urmărind persoana, caracterul și lucrarea Domnului Isus, putem să-L cunoaștem pe Dumnezeu, pentru că Domnul Isus a spus lui Filip: „Cine m-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl” (Ioan 14:9).

Luând în considerare felul în care se descoperă Dumnezeu, putem spune: Dumnezeu este unul singur, Creatorul, Susținătorul și Stăpânitorul tuturor lucrurilor din El, prin El și pentru El sunt toate lucrurile. El dorește comunicarea cu omul, coroana creațiunii Sale, pe care dorește să-l izbăvească de păcat prin planul mântuirii împlinit prin Fiul Său, și cu care dorește să petreacă veșnicia în slavă. Noi, oamenii avem responsabilitatea față de Dumnezeu să credem, să-L ascultăm împlinind voia Sa și să-L slujim până la capătul vieții.

Apatenii au primit tricolorul ca semn de prietenie

În ideea pornită de Asociația pentru Cultură, Spiritualitate și Dezvoltare a Relațiilor Transfrontaliere din Oradea, de a apropia și de a se cunoaște mai bine românii din Ungaria cu cei din România, pe 21 mai, de ziua Sfinților Împărați Constantin și Elena, la mijlocul perioadei pascale, a fost organizată o vizită la parohia Sfântul Gheorghe din Oradea. Aici apatenii, în frunte cu preotul lor *Origen Sabău* au fost așteptați cu multă dragoste de enoriașii din Oradea, în frunte cu preotul paroh *Vasile Sabău* și preotul slujitor *Emilian Susan*.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, preotul paroh Vasile Sabău, a dăruit credincioșilor din Apateu tricolorul României pe care a fost inscripționat: „Din partea credincioșilor bisericii Sfântu Gheorghe din Oradea, pentru frații români din Apateu, Ungaria”, iar Părintele Emilian Susan a dăruit bisericii

riașii apateni, împreună cu un număr impresionant de credincioși din Oradea, în frunte cu rectorul univ. *Teodor Maghiar* – donatorul bustului lui Mihai Eminescu, care se află în curtea bisericii din Apateu – au participat la o bogată agapă frățască, specifică ospitalității românilor.

din Apateu o icoană pe sticlă, cu chipul Mântuitorului. Totodată credincioșii apateni au primit în dar mai multe obiecte de cult, icoane și cărți de rugăciune, care să rămână pentru ei nu numai o amintire a întâlnirii din 21 mai, ci și un început al regăsirii lor în patria mamă, România.

După toate acestea, eno-

La vremea vecerniei, românii din Apateu și-au luat rămas bun de la frații lor bihoreni, continuându-și micul pelerinaj spre Mănăstirea „Sf. Cruce” din Oradea, unde Maica Stareță *Mina* i-a primit cu multă dragoste oferindu-le multe cadouri în semn de prețuire pentru ceea ce sunt și pentru ceea ce trebuie să fie. De acolo în drum spre vamă s-au oprit și la Mănăstirea „Buna Vestire” din Episcopia Bihorului, unde Maica Stareță *Pavelida* i-a primit cu aceeași dragoste și căldură sufletească, făcându-le invitație să poposească la mănăstire și cu alte ocazii.

Plini de entuziasm și impliniți sufletește, după o zi de rugăciune și plină de daruri, credincioșii ortodocși din Apateu s-au întors la casele lor cu gândul la frații din Bihor, și făcându-și promisiunea de a face vizite în România ori de câte ori au ocazia.

A.L.Crișan

S-a înființat noua Adunare Eparhială

Pentru a 15-a oară s-a ales săptămâna trecută, la 25 mai, Adunarea Eparhială a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Ședința de constituire s-a ținut în Catedrala „Sf. Nicolae”, sub conducerea Prea Sfințitului Părinte *Sofronie*, Episcop al Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria.

„Sunteți moștenitorii, urmașii celor care, cu 60 de ani în urmă, au înființat această Episcopie”, a spus PS Sofronie, evocând însemnătaea evenimentului istoric din 1946, când Congresul Național Bisericesc a decis înființarea Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria. După validarea mandatelor, s-au stabilit comisiile și componența lor.

I. Comisia de organizare și validare:

1. Pr. Petru Pușcaș – președinte
2. Pr. Florin Olteanu – raportor
3. Pr. Cosmin Pop
4. Dl. Ioan Ardelean
5. Dl. Ion Gâtea
6. Dl. Ioan Gui
7. Dl. Vasile Rotar
8. Dl. Cornel Soldan

II. Comisia bisericească

1. Prot. Pavel Ardelean – președinte
2. Pr. Ilie Ciocan – raportor
3. Pr. Ioan Bun
4. Dl. Mihai Ardelean
5. Dl. Petru Bodnar
6. Dl. Petru Jurca
7. Dl. Petru Olar
8. Dl. Gheorghe Secan

III. Comisia economică

1. Prot. Origen Sabău – președinte

2. Pr. Teodor Marc – raportor
3. Dl. Ioan Blaga
4. Dl. Dr. Nicolae Luțai jr.
5. Dl. Gheorghe Păștean
6. Dl. Petru Pîlan
7. Dl. Costel Mugurel Surmei

IV. Comisia Culturală

1. Pr. Marius Maghiaru – președinte
2. Pr. Aurel Becan – raportor
3. Dl. Prof. Ion Budai
4. Dl. Gheorghe Buha
5. Dl. Ștefan Mureșan
6. Dl. Farm. Gheorghe Roxin
7. Dl. Dr. Vasile Sucigan

Consiliul Eparhial

- Clerici:
1. Prot. Origen Sabău

2. Pr. Marius Maghiaru
3. Pr. Ioan Bun

Mireni:

1. Dl. Prof. Ion Budai
2. Dl. Mihai Ardelean
3. Dl. Gheorghe Secan

4. Dl. Petru Jurca
5. Dl. Ioan Blaga
6. Dl. Ștefan Mureșan

Consistoriul Eparhial

1. Prot. Origen Sabău – președinte
2. Pr. Florin Olteanu – secretar
3. Pr. Cosmin Pop – membru

Ședința s-a încheiat cu o cuvântare a PS Sofronie, care a declarat constituită legal noua Adunare Eparhială a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și a subliniat care sunt prioritățile acesteia în viitor pentru ca Biserica să-și poată desfășura misiunea în bune condiții și în același timp să contribuie și la menținerea identității comunității românești din Ungaria.

E. Iova

Ileana Mălăncioiu

Altfel cum

Îngropată-n mirosul de trandafir
din luminoasa dimineată
culegeam petale ca vișina putredă
și le puneam în mâna bunicii
în care se făceau dulceață.

Dulcea mea lumină și mântuitoare
firul nădejzii n-a fost rupt
cât plutește încă galbena miere
în care stau petalele-aruncate
de mâna ei închisă dedesubt.

Nu putem fi cu totul despărțiți
de cei plecați dintre noi
altfel cum ar fi putrezit ulucile
acestui cimitir de țară unde florile
sunt mai înalte decât crucile.

Din volumul „Peste zona interzisă”, 1979

(În numărul următor al Foii vom relata despre seratele literare ale Ilenei Mălăncioiu la Budapesta și Iula, și vom publica un interviu cu marea poetă.)

Studentii români din Ungaria au înființat o asociație

La Budapesta a luat ființă, la 10 mai, Asociația Studenților Români din Ungaria (ASRU). Misiunea ASRU este să promoveze comunicarea și relaționarea în rândul studenților români care studiază în străinătate – în formează Romanian Global News.

Asociația se dorește a fi un cadru instituțional care să vină în sprijinul studenților care studiază în Ungaria. „Dorim să încheiem parteneriate cu asociații similare din alte țări și, de asemenea, dorim să încheiem parteneriate cu diferite instituții la nivel național și internațional, pentru a facilita comunicarea între acestea și studenți”, se arată într-un comunicat de presă al Asociației.

Printre scopurile pentru care a luat ființă Asociația se numără dezvoltarea unei comunități a studenților români care studiază în străinătate; dezvoltarea de canale de comunicare între studenții români care studiază în străinătate și instituțiile românești și europene; susținerea studenților români care vin să studieze în Ungaria în accesarea și înțelegerea culturii maghiare; promovarea schimbului de informații generale despre România, Ungaria și Uniunea Europeană; promovarea cooperării între România și Ungaria pe diferite nivele, în special la nivel de educație; oferirea de informații despre burse, programe de practică (internship) și universități; oferirea de burse studenților români; promovarea schimbului de experiență între studenți la nivel mondial; promovarea dezvoltării cercetării academice și a

cunoștințelor despre România, Ungaria, Uniunea Europeană și a altor aspecte correlate; stimularea dezbaterilor pe teme variate prin dezvoltarea și susținerea de proiecte specifice; promovarea unui model de organizare a studenților români care studiază în străinătate; construirea unei rețele care să ajute absolvenții să se reintegreze în societatea românească la întoarcere.

Comitetul ASRU este condus de președintele Ștefan Cibian (Masterand în Politici Publice la Universitatea Central Europeană) și compus din vicepreședinte: Zoltán Horváth (Student în Studii Orientale la ORZSE și în Finanțe la ITCB); Secretar General: Teodora Daneș (Masterand în Studii de Gen la Universitatea Central Europeană); Trezorier: István Szép (Masterand în Economie la Universitatea Central Europeană); Membrii în Comitetul Executiv: Adina Babeș (Masterand în Naționalism la Universitatea Central Europeană); Cristian Eparu (Student la Antropologie și Studii Arabe la Universitatea Eötvös Loránd); Silviu Hariton (Doctorand în Istorie la Universitatea Central Europeană); Marius Taba (Roma Education Fund); Árpád Todor (Masterand în Științe Politice la Universitatea Central Europeană). Comisia de Cenzori este formată din: Cristian-Nicolae Daniel (Doctorand în Studii Medievale la Universitatea Central Europeană) și Mihaela Hell (Traducător).

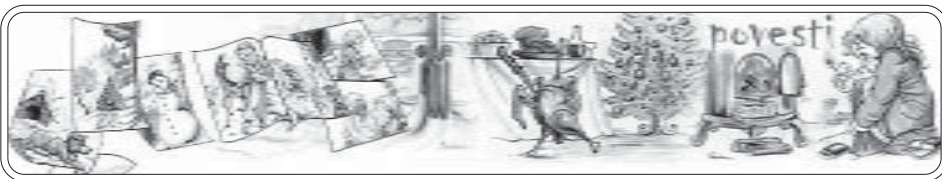
Adresa de e-mail la care poate fi contactată Asociația Studenților Români din Ungaria este: asr_ungaria@yahoo.com. E. I.

Liceul „Bălcescu” așteaptă noi învățăcei

Absolvenții claselor a VIII-a, care doresc să-și continue studiile la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Iula, sunt așteptați să-și depună dosarele de înscriere pe 21 iunie, la liceu. La înscriere este nevoie de certificatul de elev din școala generală,

buletin, formularul pentru legitimația de elev (formular primit prin poștă de la centrul de înscrieri), o fotografie de mărime standard, 550 forinți, numărul de asigurare medicală și cartea școlară de identificare.

A.L.C.

Un anume fel de prietenie (1)

după „Tod și Copper”

Prietenul bun la nevoie se cunoaște

Într-o zi, un pui de vulpe se întâlnește cu un pui de ogar. Nimeni nu le spusese că vulpile și ogarii nu trebuie să fie prieteni.

casă unde era la adăpost de Amos și alți vânători.

Într-o noapte, Tod se strecură afară din casă, fiindcă i se făcuse dor de Copper.

– Eu sunt vulpe! zise unul dintre ei. Mă numesc Tod. Pe tine cum te cheamă?

– Numele meu e Copper și sunt ogar!

– Da? făcu Tod. Ce bine! Trebuie să fii foarte bun la de-a v-ați ascunselea!

Toată după-amiaza cei doi s-au jucat împreună.

Înainte de a pleca la casele lor, Tod spuse:

– Tu ești prietenul meu cel mai bun, Copper!

– Și eu cred la fel despre tine! zâmbi Copper. O să fim întotdeauna prieteni, nu-i așa?

– Da, pentru totdeauna! zise Tod fericit.

Cooper locuia împreună cu un câine bătrân, căruia i se spunea Șeful, și cu un vânător, pe nume Amos Slade. Tod locuia cu văduva Tweed, o femeie bună ca pâinea caldă și care îl luase sub îngrijirea ei, când micuțului îi murise mămica.

După ce trecură mai multe luni, Amos îl luă pe Cooper în pădure ca să-l învețe să vâneze. Văduva Tweed îl ținea pe Tod în

– Trebuie să pleci, Tod, spuse Cooper speriat. Acum sunt câine de vânătoare și ar fi bine să pleci, să nu te găsească Amos aici!

Dar Amos îi auzise. Veni în fugă și, împreună cu ogarul său, se luă după Tod, alungându-l peste șinele de cale ferată. Un tren venea în goană spre ei. Tod se pitulă între traverse, dar trenul îl agăță pe Șeful și îl trânti la pământ. Scăpase, dar avea răni grave.

Tod se târî spre casa văduvei Tweed, mort de oboseală. Văduva Tweed auzi despre accident a doua zi, chiar de la Amos. Se hotărî îndată să-l ducă pe Tod la un adăpost pentru animale sălbatice, unde avea să fie în siguranță.

Amos încă îi purta pică lui Tod pentru accidentul pe care îl suferise Șeful. Îl luă pe Cooper și se duseră la adăpostul pentru animale sălbatice, pentru a-l prinde pe Tod. Când îl găsiră, Amos și Copper începură să-l fugărească pe bietul Tod. Tod nu putea crede că vechiul lui prieten îl vroia rău. Deodată, le ieși în cale un urs uriaș care se repezi la Amos și Cooper. Tod văzu cum ursul se îndreaptă amenințător spre prietenul lui, Copper, și nu mai stătu pe

gânduri. Sări în spinarea ursului și îl mușcă. Ursul urlă de durere și o luă la goană spre râu, cu Tod încă în spinarea lui, și de aici – ȚUȘT! – pe un buștean care plutea pe râu. Bușteanul se frânse sub greutatea lor și ambii se rostogoliră în apă. Tod înotă cu greu până la mal și se prăbuși istovit. Amos pregăti pușca și o îndreaptă spre Tod. Copper se repezi iute în fața lui Tod. Doar și el se salvase viața puțin mai înainte! Amos se gândi o clipă, apoi lăsă pușca în jos.

Tod și Copper își luară rămas bun. Acum erau adulți și fiecare avea viața lui, obiceiurile lui. Dar în inima lor, rămăseseră prieteni pentru totdeauna!

30 de elevi la olimpiada școlilor generale

Abia cu o lună în urmă s-a desfășurat concursul pe țară la limba și literatura română al liceenilor români (OKTV), iar pe 18 mai, a avut loc olimpiada pentru elevii școlilor generale (OATV). Concursul celor din urmă este publicat și susținut în fiecare an de Ministerul Învățământului ungar, iar partea organizatorică îi revine Institutului Național de Învățământ Public (OKI).

La sediul AȚRU din Iula, 30 de elevi români au așteptat emoționați să dea dovadă de cunoștințele lor la categoriile limbă și literatură, respectiv cultură și civilizație românească. Deși în anii anteriori și-au încercat „puterile” într-o categorie aparte și elevii școlilor în care româna se predă ca obiect de studiu, la ediția din acest an nu s-au înscris de la aceste școli, decât de la școlile bilingve, din Bătănia, Iula și Micherechi.

După informațiile primite de la referenta româncă la Institutul Național de Învățământ Public, *Viorica Oros Fábíán*, proba în scris a olimpiadei a avut loc încă în martie, subiectele fiind trimise la toate școlile din Ungaria unde se predă limba română. Ca de obicei,

proba scrisă a avut două părți, un test gramatical și o compunere, iar cei care au reușit să facă față acestei probe, au ajuns la faza orală din zilele trecute.

La 18 mai, juriul alcătuit din profesoara *Maria Gurzäu Czeplédi*, directoarea Liceului „N. Bălcescu”, referenta *Viorica Oros Fábíán* și *Gheorghe Marc*, președintele Comisiei de învățământ din cadrul AȚRU, a examinat 18 elevi la limba și literatura română și 12 la cultură și civilizație românească. La ediția 2006, elevii școlilor românești s-au clasat pe următoarele locuri:

Limbă și literatură română

Locul I: *Emese Boda* (Iula) și *Norbert Hodojo* (Micherechi)

Locul II: *Estera Martin* (Iula) și *Sorin Vaida* (Micherechi)

Locul III: *Carla Kertai* (Iula) și *Amalia Stan* (Bătănia)

Cultură și civilizație românească

Locul I: *Emese Boda*
Locul II: *Aurica Gurzäu* (Micherechi)

Locul III: *Odett Pányá* (Micherechi)

Rita Pățaș

„La toamnă, școala vă așteaptă cu sute de bucurii”

După serbările de rămas bun ale liceelor din Ungaria, în această perioadă se organizează și festivitățile de acest gen în grădinițe. Dintr-o grădiniță în care copiii învață limba română, cea din Micherechi este printre primele în acest an care a avut serbare de rămas bun. Manifestarea din 26 mai a oferit familiilor miche-rechene o nouă posibilitate pentru a se mândri cu odraslele lor, care, însoțite de educatoare, au prezentat un program bogat cu poezii și cântece românești și ungurești.

La rândul ei, conducătoarea Grădiniței Românești, *Florica Ruja*, și-a luat rămas bun de la copilașii mult îndrăgiți, urându-le succes pentru școală și mulțumind părinților colaborarea din timpul celor trei ani: „Dragi copilași, la toamnă, școala

amintirea noastră. Le mulțumim părinților pentru ajutor și le dorim numai bucurii, iar vouă copilașilor, împlinirea tuturor dorințelor”, au fost gândurile de adio ale doamnei *Ruja*. Programul festiv al copiilor a fost compus din nenumărate poezioare și cântece despre școală, dar și despre „zădărnici” cunoștințelor de care vor trebui să facă rost. Cei 23 de copii din grupa mare și 6 din grupa mixtă au fost pregătiți de educatoarele *Eva Oros Ruja* și *Gyöngyi Luhas Tenț* (doica *Ana Ruja*), respectiv *Tünde Ruja Nyári* și *Maria Netea Perdi* (doica *Angela Condorosz Pányá*),

Dumnezeu să vă dea înțelepciune multă, ca și noi, și părinții voștri să fim mândri de voi. Să vă gândiți cu mult drag la timpul petrecut aici, și noi o să vă păstrăm în

care au întocmit un program foarte variat pentru părinții, bunicii și rudeniile adunate în curtea Grădiniței Românești din Micherechi.

R. Pățaș

176 absolvenți își vor lua rămas bun de la școlile noastre

După ce la începutul lunii mai liceenii din Ungaria și-au luat rămas bun de la instituțiile de învățământ mediu, printre care și cei 50 de absolvenți ai Liceului „Nicolae Bălcescu” din Iula, urmează ca și colegii lor mai tineri din școlile generale să se pregătească pentru festi-

vitătea de încheiere a anului de învățământ 2005/2006. Conform anilor precedenți am contactat școlile românești, și cele în care se predă limba română, pentru a informa cititorii despre statistica actuală a acestora privind numărul absolvenților din clasele a opta și a mi-

cilor vârstare înscrise în clasa întâi. La această statistică vom anexa, data și ora serbărilor de rămas bun de la aceste școli. Numărul total al absolvenților din clasele a VIII-a este 176, iar numărul copiilor înscrși pentru clasele întâi a anului școlar 2006/2007 este 139.

Școala generală	Numărul absolvenților	Numărul copiilor înscrși în clasa I	Data și ora serbării de rămas bun
Aletea	3	3	17 iunie, ora 8.00
Apateu	15	5	17 iunie, ora 10.30
Bătănia	8	9	18 iunie, ora 10.00
Bedeu	7	4	17 iunie, ora 10.00
Cenadul Unguresc	11	12	17 iunie, ora 10.00
Chitighaz	16	19	17 iunie, ora 9.00
Darvaș	9	9	17 iunie, ora 10.00
Iula	30	14	17 iunie, ora 10.30
Leucușhaz	29	19	17 iunie, ora 9.00
Micherechi	25	26	16 iunie, ora 17.00
Otlaca-Pustă	3	1	10 iunie, ora 9.00
Mezősas	5	10	17 iunie, ora 10.00
Săcal	15	8	17 iunie, ora 10.00

Ștefan Frătean (Ungaria)

„Ce bine ar fi dacă și românii din România ar avea în noi, cei de departe, încrederea pe care o avem noi în ei!”

Născut în 1954, Ștefan Frătean s-a format într-o familie de români, după tată ortodox, după mamă baptistă; cu o generație mai înainte, fuseseră ortodocși și înaintașii pe linie maternă. A parcurs treptele școlare românești din Ungaria, ca apoi să devină student burșier al statului maghiar la București, absolvind Facultatea de Litere, în 1977. Întorcându-se în țară, a devenit ziarist, numărându-se printre întemeietorii radiofoniei românești din Ungaria, eveniment petrecut în 1980. Este căsătorit cu *Eva Cozma*, au doi copii, *Livia* și *Victor*. Din 1990 lucrează la *Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice* cu sediul la Budapesta.

◆ *Stimate domnule director, Ungaria este deja în Uniunea Europeană... Ați participat la acest eveniment și la pregătirea lui. L-ați și susținut...*

Perioada procesului aderării Ungariei la structurile Uniunii Europene am trăit-o în timpul maturizării celor doi copii ai mei. A fost emoționant, pentru mine, entuziasmul cu care ei au participat la votarea prin care cetățenii Ungariei și-au exprimat poziția în legătură cu susținerea (sau respingerea) aderării, acest eveniment fiind pentru ei și prima lor participare activă, împlinind 18 ani, la un act al democrației, votarea generală. Uniunea Europeană statuează importanța tuturor culturilor și limbilor, în problemele legate de cultură neexistând conceptul de „majoritar” sau de „minoritar”. Simbolic zis, suntem mândri că prin noi, o familie de români din Ungaria, o parte a spațiului cultural românesc este integrat deja în Uniunea Europeană.

◆ *Acum e – cam târziu, spun mulți – rândul României să se integreze în Europa unită. Ce credeți, este ea pregătită pentru acest eveniment?*

Noi, adică cercul meu de prieteni suntem foarte subiectivi, chiar idealisti în aprecierea a tot ce este România și oamenii de acolo. Suntem pur și simplu mândri de România. Avem toată încrederea într-o Românie care are capacitatea de a fi o țară prosperă, democratică, egală cu oricare stat din Uniunea Europeană.

◆ *Fiți, vă rog, mai explicit: în ce constă mentalitatea românilor?*

Viața spirituală românească este pătrunsă de două

elemente aparent opuse: cosmopolitismul și tradiționalismul, o deschidere spre cultura mondenă și o aplecare profundă și sinceră spre valorile locului, zămislite în cursul timpului. Tradiția culturii populare se integrează în mod organic în viața zilelor noastre. Lucrul acesta se produce firesc, el constituind însăși baza viziunii românești despre lume, despre rostul vieții. Punctele slabe ale momentului pe care îl traversează azi România sunt evidente neajunsuri în gospodărirea bunurilor materiale. Dar acest lucru caracterizează și alte popoare din zona geografică în care se găsește România.

◆ *Se nădăduiește, în România, că obstacolele cu care o să se confrunte vor fi biruite. Și asta, pentru că românii și-au dorit și își doresc din tot sufletul intrarea într-o altă zodie a istoriei.*

Ca să izbândească, însă, în ce își propun, românii trebuie să învețe din propriile lor slăbiciuni, neajunsuri și suferințe, caracteristice de altfel tuturor țărilor care au optat pentru economia de piață. Nici noi, aici, în Ungaria, deși suntem de-acum în UE, n-am izbutit să trecem peste o seamă de lipșuri și încercări. Euforia cu care locuitorii României așteaptă aderarea la structurile europene pare, adesea, exagerată și, din păcate, nemotivată. Bunăstarea de care se bucură unele țări occidentale nu va pica din cer; poate că, într-o perioadă previzibilă nouă, nici n-o vom atinge. Oftăm după mai bine, trăim o totală încredere în acest „mai bine”, dar această stare sufletească ne face nu o dată să uităm că, în mod obiectiv, este cel puțin deocamdată, im-

posibil să atingem cea bună stare materială al occidentalilor. Românii, ca și alții, sunt, în sfârșit, liberi, fapt care, însă, i-a cam amețit, cum i-a amețit și pe alții. Și abia acum se trezesc la realitate, văzând că libertatea în sine nu aduce, automat, și propășirea. Pentru a te folosi de darul libertății ai nevoie de un suport material solid, care înseamnă bani, bani grei.

◆ *României i se reproșează deseori – între alte multe reproșuri – o excesivă „patriarhalitate” a obiceiurilor, a tradițiilor... Credeți că acest reproș e fondat?*

Ceea ce Dvs. numiți „patriarhalitate” este un bun de cea mai înaltă valoare, de care multe țări occidentale duc lipsă. Arta românească modernă izbuteste să atingă culmi ale creației tocmai prin omniprezența, în sânul și în substanța ei, a valorilor tradiționale populare. La 1 Decembrie 2005, de Ziua Națională a României, Ambasada Română din Budapesta a adus în fața publicului de aici o orchestră de jazz de cea mai înaltă performanță. Iar această formație și-a intitulat spectacolul „Rădăcini”. În pragul aderării la Uniunea Europeană, în Capitala unei țări care-i deja în UE, România a transmis mesajul importanței „rădăcinilor” printr-o formulă artistică în care tradiția s-a îmbinat organic cu expresia cea mai înaltă a artei moderne. Câte dintre țările Uniunii ar fi în stare, cu prilejul sărbătorilor lor naționale, să vină în fața altora cu valori străvechi păstrate încă în stare pură? La români, perpetuarea tradiției, chiar proliferarea ei, desigur în forme care să răspundă gustului și sensibilității contemporane, e un fapt natural, de la sine înțeles, din care se pot inspira și alții, acolo unde valorile de demult încă nu s-au stins pe de-a ntregul. Un tânăr român care știe limbi străine, dar care cunoaște și poveștile din satul copilăriei, e un exemplar uman dintre cele mai reușite. În procesul globalizării, care-și întinde tot mai larg aripile peste Euro-

pa și peste lume, valorile culturale proprii vor însemna, în ultimă instanță, esența vieții în comunitate.

◆ *Sunteți director în cadrul Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria. Care sunt raporturile acestei instituții cu Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, cu Biserica Ortodoxă Română cu sediul la Jula? Și ce face acest Oficiu pentru românii din Ungaria?*

Ca instituție guvernamentală, pregătim deciziile executivului în problema raporturilor cu etniile minoritare. Cât privește relația Oficiului cu Biserica Ortodoxă Română, pot să vă spun, cu mândrie, că am luptat ca ea să primească rangul de Episcopie, având din 1999 în fruntea ei un Episcop, cu sediul la Jula. Iar Uniunea Culturală a Românilor, ei bine, ea constituie, pentru mine, un veritabil pol de atracție. Este o asociație civilă, având ca țel promovarea culturii românești în Ungaria și ai cărei activiști – avocați, artiști, etnografi, ziaristi, medici – o slujesc prin muncă voluntară. Sistemul de autogovernare este o altă modalitate de reprezentare, care, să sperăm, va fi tot mai în măsură să se facă purtătorul valorilor comunității. Cred că noi, românii din Ungaria renunțăm prea ușor la valorile proprii. Comunicăm fără probleme în limba majorității și nu conștientizăm miza și consecințele cedărilor pe care le facem. Alte naționalități sunt, din

acest punct de vedere, mai bine organizate și mai consecvente în apărarea intereselor naționale. Reprezentanții acestor naționalități de exemplu vorbesc, în cercurile lor, numai în limba maternă. În acest sens, atunci când ne gândim la necesitatea integrării perfecte, „ca la carte”, a României în structurile UE, să ținem seama de faptul că promovarea valorilor care ne definesc nu va fi niciodată datoria altora, ci numai a noastră, în cazul nostru al românilor, aflați în oricare colț al lumii.

◆ *Ce le-ați spune tinerilor din România, acum, când integrarea europeană bate la ușă?*

Le doresc un viitor pe care-l doresc și copiilor mei. Sper să nu se adeverească prevestirea, împărtășită de mulți, că, într-un viitor nu prea îndepărtat, se va folosi un singur cod lingvistic, numit limba engleză. Tocmai de aceea îmi imaginez o Românie care, în timp, să-și păstreze intacte valorile. Ne bucură realizările din România, deși știm bine că, de la distanță, lucrurile par mai frumoase decât sunt ele de fapt. Dar avem nevoie de această iluzie, care ne îmbărbătează și ne strânge, cu încredere, în jurul țării și al oamenilor ei. Ce bine ar fi dacă și cei din România ar avea sentimente asemănătoare față de românii din Ungaria!

(Interviul a apărut în volumul „România. Drumul spre Bruxelles” al lui Ion Barbu, Editura Conphys, Râmnicu Vâlcea, 2006. Preluat cu acordul autorului.)

Duminică de duminică mă rog pentru sufletele celor dragi

– M-am născut la Chitighaz. Părinții mei au fost chitighăzeni. Am făcut opt clase la școala maghiară, unde învățam și limba română. Pe religie se pune pe vremea aceea o mare bază la școală, nu ca acum. Trebuia să mergem obligatoriu la orele de religie, care erau ținute de părintele Ioan Borza. Tatăl meu a fost comerciant de bucate, el ar fi vrut să mă învețe, să merg la școli mai înalte, dar eu nu am vrut să învăț mai departe.

Florica Nicula, la 14 ani

Am fost trei frați la părinți, două fete și un băiat. Fratelui meu mai mic, Gheorghe Nicula, i-o plăcut cartea. O ajuns să de-a și la facultatea de drept, unde a intrat, numai că, într-o călătorie în America, unde a mers cu trei prieteni să-și caute de lucru, a avut un accident tragic, în urma căruia a decedat, și nu am mai apucat să-l vedem. Acolo a fost și înmormântat, în străinătate, departe de casă. A fost foarte mare supărare pentru familie pierderea lui.

Sora mea, Maria Nicula, este în vârstă de 83 de ani și trăiește aici la Chitighaz.

În fiecare duminică, în jurul orei 9.00, este imposibil să nu te întâlnești cu ea în drumul spre biserică. O femeie mică de statură, uscățică, cu pași mărunți și înceți de povara anilor, cu gentuța ei mică în care își va pune anafora, pe care o va primi în urma liturghiei, și pe care în drum spre casă o va împărți surorii și prietenelor sale bolnave, care o așteaptă în fiecare duminică să treacă pe la ele.

Florica Poptilican, născută Nicula, este

Eu mă mai duc pe la ea, că ea e bolnavă, nu poate să mă caute prea des.

– În tinerețe după ce ați terminat școala ce-ați făcut? Ați participat la viața culturală a chitighăzenilor din acea vreme?

– După ce am terminat școala am lucrat acasă, am ajutat mamei mele, că părinții mei au fost oameni gospodari și am avut ce să fac pe lângă gospodărie. Când am fost fată mi-o plăcut mult să cânt. Am cântat în corul mixt, care era atunci la Chitighaz. Era condus de regretatul meu soț, Ioan Poptilican. Aici la cor m-am și cunoscut cu el, iar la 2 februarie 1941 ne-am căsătorit. Atunci așa o fost la modă, „am fugit”, ne-am luat ca să nu știe părinții. Când s-a aflat că am fugit, soțului meu, care era și dirijorul corului de la biserică din Chitighaz, i-a fost interzis să meargă la biserică șase săptămâni. Iar după șase săptămâni ne-o cununat părintele, ca să se poată duce el mai departe să dirijeze corul bisericii. După o perioadă de un an ni s-a născut singurul nostru fiu, Gheorghe Poptilican.

– Să ne oprim puțin la corul din Chitighaz. Cum a ajuns soțul dumneavoastră să

dirijeze corul bisericesc? A învățat undeva?

– De mic copil o umblat la biserică și o cântat în strană, o știut toate rânduilele bisericești, și împreună cu preoții Borza și Mișcuța au învățat coriști să cânte pe mai multe voci. În acei ani, când o avut biserică noastră cor bisericesc, frecventau mai mulți credincioși biserică, mai ales la sărbători, dar și duminica erau mulți. După ce ne-am căsătorit soțul meu s-a înscris la școala pedagogică din Szarvas, la fără frecvență, unde a obținut diploma de învățător, prin anii '50. Ca învățător a primit un post la Nagykomarás, obținând și un salariu bun deoarece a predat și în limba română și în cea maghiară, erau frumoși bani pentru acea vreme. Aici la Kamarás am primit și o locuință la un sălaș în apropiere de sat. În acest timp cât am stat la sălaș, soțul meu a activat neîncetat la corul din Chitighaz. Când a terminat școala nu a mai avut cor mixt, ci a dirijat doar corul de bărbați, cu care a participat la mai multe festivaluri, și au avut mari succese pe unde au umblat.

În urma înființării școlii românești la Chitighaz, so-

o femeie în vârstă de 84 de ani, din Chitighaz, care, după multe neazuri pe care le-a avut, pierzându-i de lângă ea pe cei mai dragi, mai știe totuși să zâmbească, și nu se lasă pradă bătrâneții. În fiecare săptămână așteaptă cu însofletire să fie duminică sau vreo sărbătoare, ca să poată merge la biserică. Din lungă ei viață doar asta i-a mai rămas: să se bucure de nepoții la care ține foarte mult și să se roage lui Dumnezeu pentru cei plecați.

țul meu a obținut un post de învățător și, în același timp, preda și la școala maghiară. A fost foarte iubit de

re corul din Chitighaz, până ce sănătatea i-a permis. După ce el n-a mai putut face față, a fost urmat de maestrul Gheorghe Fluieraș, care venea la repetiții săptămânal de la Arad.

Soțul meu a iubit tare mult biserică. Deseori mergea duminică să cânte în strană la biserică din Iula, unde întotdeauna a fost așteptat cu multă dragoste.

– Ați avut mari neazuri, pierzându-i pe cei dragi, totuși nu v-ați lăsat pradă acestor nenorociri pe care vi le-a adus

Nană Florica, la 84 de ani

elevii lui și foarte apreciat și respectat în sat. Dar au început neazurile în familie, deoarece pe rând ne-am pierdut părinții, și eu și soțul. După moartea socrilor ne-am mutat în casa unde locuiesc și acum la Chitighaz, și unde am rămas acum singură. M-au părăsit toți cei dragi. În privința banilor nu pot zice că viața a fost foarte grea când a trăit soțul meu, deoarece el a câștigat destul de bine ca învățător.

– Ca dirijor binecunoscut aici la Chitighaz, a învățat mai târziu, s-a specializat în acest domeniu, după câte știu...

– Da, a făcut și o școală teologică în România. După ce ne-am mutat la Chitighaz, s-a înscris la școala teologică din Timișoara, unde a obținut diploma de cantor.

După terminarea acestei școlii a condus în continua-

soarta. Cum ați reușit să supraviețuiți atâtor neazuri?

– La vârsta de 38 de ani fiul nostru Gheorghe a decedat din cauza unei boli grave. După marea nenorocire pe care am avut-o, prin pierderea singurului nostru fiu, sprijinului nostru, la 3 septembrie 1989, m-a părăsit și soțul la vârsta de 69 de ani. Aceste pierderi mari mi-au distrus pacea sufletească, am rămas singură, părăsită, fără nici un sprijin la bătrânețe. Nepoții Gheorghe și Anica erau tinerei pe acea vreme, și nu voiam să-i supăr și mai tare, deoarece și pentru ei pierderea tatălui lor a fost o mare durere.

Ceea ce mi-a mai rămas sunt de fapt ei, nepoții, pe care îi iubesc foarte mult, și biserică, în care mă rog duminică de duminică pentru sufletele celor dragi.

A. L. Crișan

Corul ortodox din Chitighaz în anul 1939

(Continuare din nr. trecut)

Multe alte societăți secrete par a fi patronate de masoni. L. James Rongstad spune că Masoneria Liberă este „Străbunica” tuturor lojelor. Învățăturile, ritualurile, obiceiurile și practicile ei și caracterul ei secret au avut un efect inspirator asupra altor grupuri similare ca Moose, Eagles (Vulturi), Elks și The National Grange (Conacul Național). Ritualul templelor mormone este uimitor de similar practicilor Lojei Masonice (poate pentru că Joseph Smith, fondatorul Bisericii Mormone, a fost de asemenea mason). Majoritatea ritualurilor fraților din colegii sunt fundamentate și ele mai mult sau mai puțin direct pe ritualurile masonice.

Simbolurile de pe reversul bancnotei de un dolar american (piramida, ochiul a toate văzător, numărul penelor din aripile întinse ale vulturului, stelele, sub forma Stelei lui David, de deasupra capului vulturului, motto-urile *e pluribus unum* și *novus ordo seclorum* [o nouă ordine a veacurilor]) de asemenea par a emana din Francmasonerie. Acest fapt nu este surprinzător ținând cont de faptul că mulți dintre așa numiții părinți fondatori ai Americii au fost ei înșiși masoni – George Washington, Thomas Jafferson, Benjamin Franklin, Ethan Allen, John Hancock, John Paul Jones, Paul Revere, Robert Livingston și încă alți 35 bărbați mai puțin cunoscuți care au fost semnatari ai Declarației de Independență și/sau ai Constituției. (Trebuie subliniat faptul că există părinți fondatori care au condamnat Masoneria: John Adams, John Quincy Adams, James Madison, Millard Fillmore, Daniel Webster și Charles Sumner). Alți oameni de seamă ai istoriei care au fost masoni sunt: Mozart, Henry Ford, Rudyard Kipling, Gerald Ford, Norman Vincent Peale, Douglas MacArthur și Will Rogers.

De vreme ce masonii sunt implicați în atâtea cauze onorabile, mulți membrii nu sunt conștienți că liderii Masoneriei admit imediat că Masoneria este de fapt o religie, nu doar o „organizație fraternală, socială, civică”. Joseph Fort Newton (1880-1950), un preot al Bisericii Episcopaliene cu o autoritate recunoscută în lumea masonică, a spus: „Masoneria nu este o religie ci este Religia – nu o biserică ci un cult în care bărbați din toate religiile se pot uni”.

Masoneria Creștină ori anticreștină? (2)

De fapt, Francmasoneria se vede pe ea însăși ca fiind înlocuitoare și unificatoare a tuturor religiilor. (În numeroase momente și locuri Francmasoneria a întâlnit opoziție religioasă și politică. Oponenții religioși, în special Biserica Catolică și Biserica Ortodoxă au afirmat că Francmasoneria este o religie și o organizație secretă).

Henry Wilson Coil este autorul enciclopediei pe care acum multe loje o acceptă ca sursă a lor autorizată (Enciclopedia Masonică a lui Coil). Coil spune că dacă Francmasoneria nu este o religie, nimic nu trebuie adăugat pentru a o face așa ceva, și că serviciul religios la funeraliile unui mason sunt o probă suficientă care atestă că Francmasoneria este o religie. Dar faptul că Francmasoneria nu este o religie, nimic nu trebuie adăugat pentru a o face așa ceva, și că serviciul religios la funeraliile unui mason sunt o probă suficientă care atestă că Francmasoneria este o religie. Dar faptul că Francmasoneria nu este o religie, nimic nu trebuie adăugat pentru a o face așa ceva, și că serviciul religios la funeraliile unui mason sunt o probă suficientă care atestă că Francmasoneria este o religie. Dar faptul că Francmasoneria nu este o religie, nimic nu trebuie adăugat pentru a o face așa ceva, și că serviciul religios la funeraliile unui mason sunt o probă suficientă care atestă că Francmasoneria este o religie.

Mai jos este detaliat ce cred masonii despre sursa lor de autoritate, despre Dumnezeu, Iisus Hristos, păcat, mântuire și viață viitoare:

1. Sursa de autoritate. Masonii numesc Biblia „Volum al Legii Sfinte” (V.L.S.) și o consideră o parte indispensabilă a ceea ce este denumit „mobila” într-o lojă masonică. Dar Biblia este folosită numai în așa numita Lojă „Creștină” – Pentateuhul evreiesc este folosit în loja evreiască, Coranul este folosit în loja mahomedană, Veda în loja brahmanică, etc. Jim Shaw, un fost mason de gradul 33, spune că masoneria nu este fundamentată pe Biblie (numită „Marea Lumină”) ci pe Cabala, o carte medievală de mistică și magie. Autoritate masonică, Henry Wilson Coil admite de asemenea că învățăturile Cabalei pot fi aflate în unele dintre nivelele mistice și filosofice ale Masoneriei. Albert Pike, omul responsabil pentru virtuala rescriere a rangurilor Ritului Scoțian în forma prezentă, a spus că, din punct de vedere masonic, „căutarea luminii” conduce direct la Cabala, ultima sursă a credinței masonice (Morală și Dogmă). [HJB].

Una dintre cele mai importante personalități Masonice a fost Albert Pike (1809-1901), Mare Comandant Suprem al Consiliului Suprem Sudic al Francmasoneriei de Rit Scoțian din SUA și „un membru de onoare al aproape fiecărui Consiliu Suprem din lume” (Albert G. Mackey, gradul 33 și Charles T. McClenachan, gradul 33, Enciclopedia Francmasoneriei, Compania de Istorie Masonică, 1921, rev. Ed.; 2:564). Pike este autorul lucrării „Morală și Dogma Străvechii și Acceptatei Francmasonerii de Rit Scoțian pentru Consiliul Suprem de gradul 33”, care a fost publicată sub autoritatea sa. Compendiul științei oficiale masonice urmărește Masoneria în hinduism, budism, zoroastrianism și în alte religii orientale. Albert G. Mackey, coautor al Enciclopediei Francmasoneriei, este de asemenea o mare personalitate francmasonă. În lucrarea sa „Manualul Lojei” el urmărește învățătura masonică până la „riturile și misterele străvechi practicate în chiar sânul întinericului păgân...” (Albert G. Mackey, Manual of the Lodge, Macoy and Sickles, 1802, p. 96).

În concluzie, masonii nu-și ajustează convingerile pentru a corespunde Bibliei, ci Biblia este ajustată pentru a corespunde cu convingerile lor. Loialitatea masonului nu este niciodată față de Dumnezeu ci față de Lojă. Coil a concluzionat că: „Opinia masonică predominantă este că Biblia este doar un simbol al Voinței, Legii și Revelației Divine, și nu că conținutul ei este Legea Divină inspirată și revelată. Până acum, nici o autoritate responsabilă nu a susținut că un francmason trebuie să creadă Biblia sau orice parte a ei”. Singura grijă a Masoneriei este ca orice persoană trebuie să jure, pe cea mai sfântă carte pe care o cunoaște, că va ține jurămintele Francmasoneriei.

2. Dumnezeu. Masonii pretind, celor ce doresc să fie membri, să creadă în Dumnezeu, dar candidatului nu i se cere niciodată să spună în ce Dumnezeu crede – „Masoneria... îți cere doar să crezi într-o zeităte, dă-i ce nume dorești... și zeul va fi bun, deci el este zeul tău” (Little Masonic Library,

Macoy Publishing, 1977, 4: 32). Masonii își numesc în mod obișnuit zeitatea: „Mare Arhitect al Universului” (M.A.A.U.) sau Ființa Supremă. Dumnezeu este descris apoi ca Mare Artizan, Marele Maestru al Marii Loje de Sus, Iehova, Allah, Buddha, Brahma, Vishnu, Shiva, sau Marele Geometrician. (Litera „G” în cerul masonic se poate referi la Dumnezeu; dar poate să se refere și la geometrie). Masonii pretind că adevăratul nume al lui Dumnezeu a fost pierdut. (cf. In. 14, 8-9, Fil. 2,9-11, In. 5,20)[HJB].

3. Iisus Hristos. În literatura masonică se face rar referire la numele lui Hristos, în mod aparent, din cauza dorinței masonilor de a nu-și ofensa membrii noncreștini. Unii lideri masoni învață chiar că Mesia nu va fi un individ, ci „perfectiunea rasei umane”. Unul dintre acești lideri crede că povestirile despre diverși hristoși își au originea în cea mai străveche dintre credințele religioase – Cultul Solar. De aceea masonii consideră discuția despre divinitatea lui Hristos ca fiind un nesfârșit argument zadarnic. Când se citează din Biblie, referirile la Hristos sunt omise, și nu este niciodată permis ca rugăciunea să fie înălțată (într-o lojă „binecondusă”) în numele lui Iisus Hristos. Masonilor nu le pasă dacă o persoană face rugăciune personală lui Dumnezeu ori Iehova, lui Allah ori Buddha, lui Mahomed ori Iisus, Dumnezeului lui Israel ori „Marii Cauze Prime”, dar în lojă, singura rugăciune admisă se face în numele Marelui Arhitect al Universului. [HJB]. E clar deci că Francmasoneria nu crede că Iisus Hristos este Dumnezeu, nici că mântuirea poate fi obținută numai prin El (cf. 1 In. 4, 3). Francmasoneria este o religie fără un Mântuitor.

În inima Masoneriei există o doctrină secretă luciferică pe care un mason ajunge să o înțeleagă numai când ajunge la nivelul cel mai înalt. Manly Palmer Hall, altă mare personalitate masonă, scrie: „Când masonul... și-a învățat misterul meseriei sale, are energiile lui Lucifer în mâinile sale. ...” (Manly Palmer Hall, The Lost Keys of Freemasonry, p.48). Apostolul Ioan ne-a avertizat că

acea care neagă că Iisus este singurul Hristos și că El a venit o dată și pentru toți în trup, au îmbrățișat duhul lui Antihrist (1 In. 4, 1-3). Ideea că Iisus nu a fost Hristos, dar el a atins starea „Conștiinței lui Hristos” disponibilă tuturor oamenilor aparține Masoneriei: „Iisus din Nazaret a atins un nivel al conștiinței, al perfecțiunii, care a fost denumit în mod divers: conștiință cosmică, regenerarea sufletului, inițiere filosofică, iluminare spirituală, Splendoare Brahmanică, conștiință Hristică” (Lynn F. Perkins, The Meaning of Masonry, CSA Press, 1971, p. 53).

4. Păcatul. În literatura masonică se face rareori referire la păcat. Realitatea păcatului, în sens biblic, este negată (asemănător „Oamenilor de Știință Creștini”); Masonii cred că orice cădere poate fi răscumpărată printr-o iluminare superioară. Totuși pentru atingerea gradului de Maestru Mason, simbolismul sugerează că o persoană este răscumpărată din moartea păcatului și din efectul nociv al morții. [HJB].

5. Mântuirea și viața viitoare. Masonii cred că mântuirea se referă la transformarea materialului în spiritual; „când omul se întoarce la înnăscuta sa spiritualitate uitată”. Masonii cred că gradul de Maestru Mason este simbolul bătrâneții care permite persoanei să reflecteze la o *viață bine trăită* și la a „muri cu speranța unei nemuriri glorioase”. Pentru că neagă realitatea păcatului, masonii nu văd nevoia mântuirii în sens biblic. Ei văd mântuirea ca pe un proces de iluminare pas cu pas, care se realizează prin inițiere în rangurile masonice și în misterele lor. [HJB].

În gradul 19 al Francmasoneriei de Rit Scoțian, inițiatului i se spune că atașamentul față de „statutele și regulile ordinului masonic” îl vor face „să merite intrarea în Ierusalimul Ceresc (rai)”. În gradul 28 i se spune că „adevăratul mason este acela care se înalță pe sine în rang până atinge raiul” și că una dintre îndatoririle sale este „să scoată din sine păcatul originar...” Masoneria în mod clar învață o mântuire prin eforturi personale, sau dezvoltarea caracterului, nu o mântuire prin credința numai în Hristos. Chiar în gradul 32, un mason nu poate niciodată și nici nu va găsi „lumina” pe care o caută.

Publicat de „Ministerul Biblic al Discernământului” – revizuit 12/01

Două premii pentru filmele românești la Cannes

Se pare că anul acesta filmele românești sunt pe placul criticii de la Cannes. Premiul „Europa Cinema” a fost câștigat, în cadrul celei de-a 59-a ediții, de *Corneliu Porumboiu* pentru primul său lungmetraj „A fost sau n-a fost?” și aprecierea criticii la adresa lui *Cătălin Mitulescu* pentru „Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii” sunt dovezi suficiente că regizorii români au învățat rețeta succesului.

Așadar, românii prezenți anul acesta la Cannes nu s-au întors acasă cu mâinile goale. Dacă pelicula lui *Corneliu Porumboiu* „A fost sau n-a fost?” a primit Premiul Europa Cinemas, în cadrul

Corneliu Porumboiu la decernarea premiilor

Certain Regard” pentru rolul principal interpretat de actrița *Dorothea Petre*.

Dorothea Petre este studentă în ultimul an la Uni-

pe fundalul ultimului an al dictaturii lui Ceaușescu și pentru care *Revoluția* înseamnă un moment de co-titură în destin.

Filmul „A fost sau n-a fost?”, va primi ca urmare a acestui premiu, sprijin pentru difuzare pe scară largă în cinematografe și pentru promovare suplimentară din partea rețelei Europa Cinemas, ce reunește săli de cinema care prezintă producții europene. *Corneliu Porumboiu* a mai fost premiat la Cannes în 2004 cu premiul al doilea al secțiunii „Cinéfondation” pentru scurt-metrajul studentesc „Călătorie la oraș”. Apoi, a fost selectat la Résidence du Festival, un program de dezvoltare a proiectelor cinematografice. „A fost sau n-a fost?” este unul dintre cele două scenarii pe care le-a scris în timpul rezidenței.

A.L.Crișan

Regizorul Cătălin Mitulescu

ceremoniei de închidere a secțiunii paralele Quinzaine des Réalisateurs, filmul „Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii”, în regia lui *Cătălin Mitulescu*, a fost recompensat cu premiul de interpretare al secțiunii „Un

iversitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică. Și-a făcut debutul în cinema în „Ryna”, iar în „Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii” interpretează rolul Evei, o adolescentă de 17 ani a cărei maturizare se petrece

Cerbul de Aur ia o pauză de un an

Televiziunea Română a decis să nu mai organizeze Festivalul Cerbul de Aur anul acesta, pe motiv că TVR derulează alte proiecte de anvergură. Cerbul de Aur va reveni însă, în 2007, la Brașov, ca și până acum.

„În 2006, avem mai multe proiecte importante – TVR 50, o altă campanie de mare amploare care a început în 27 mai 2006 și se va desfășura până la sfârșitul anului, sunt în producție mai multe seriale și filme achiziționate în urma concursului de scenarii”, a precizat *Tudor Giurgiu*, președintele-director general al TVR, într-un comunicat de presă.

La sfârșitul anului trecut,

TVR promitea „reinventarea” festivalului Cerbul de Aur, care, se spunea la acea

dată, urma să aibă loc în perioada 21–23 iulie 2006.

E. I.

S-a dezlegat enigma: oul a precedat găina

Un om de știință britanic a rezolvat enigma care bântuie umanitatea din cele mai vechi timpuri afirmând că oul a existat înaintea găinii, potrivit presei londoneze, relatează AFP.

Cheia enigmei milenare se găsește în faptul că materialul genetic nu evoluează în timpul vieții unui organism viu, iar în consecință prima pasăre a trebuit să existe inițial în calitate de embrion în interiorul unui ou.

Pentru profesorul *John Brookfield*, de la Universitatea din Nottingham (estul Angliei), organismul care trăiește în interiorul unui ou trebuie să aibă același ADN ca și puiul care va deveni. Brookfield, specialist în genetica evolutivă, a afirmat că „putem să ajungem fără nici o îndoială la concluzia că prima materie vie mem-

bră a speciei trebuie să fie acest ou. Oul a fost în mod necesar înaintea puiului”.

Concluziile profesorului Brookfield au fost susținute de profesorul *David Papineau* de la King's College din Londra, precum și de președintele federației britanice a crescătorilor de pui (Great British Chicken), *Charles Bourns*.

Potrivit lui Papineau, primul pui a trebuit să apară dintr-un ou al unei alte specii, însă era vorba de un ou de găină deoarece conținea embrionul unui pui de găină. „Concluzia este deci că oul a fost înaintea puiului”, a susținut el.

Pentru Bourns, citat de The Times, The Daily Mail și The Independent, „ouăle au trebuit să existe categoric înainte apariției primului pui de găină”.

ROMPRES

Cehii, campioni la divorțuri

Ciprioții sunt campioni Europei în ceea ce privește căsătoriile, în timp ce locuitorii Cehiei se află pe primul loc în ceea ce privește divorțurile, potrivit unui studiu Eurostat citat de AFP.

În 2004, pe teritoriul Uniunii Europene s-au înregistrat circa 2,2 milioane de căsătorii, adică 4,8 căsătorii la mia de locuitori, și peste un milion de divorțuri.

Cu 7,2 căsătorii la mia de locuitori, ciprioții sunt „campioni europeni” în ceea ce privește mariajele, ei fiind urmați de danezi și maltezi. La capătul opus se află slovenii, belgienii și grecii. Pe de altă parte, cehii și litua-

nienii sunt cei care divorțează cel mai des.

Irlanda este țara unde se înregistrează cel mai ridicat nivel al natalității din UE, iar Germania este țara în care se nasc cei mai puțini copii.

31,6% dintre cei 4,8 milioane de bebeluși europeni născuți în 2004 s-au născut în afara căsătoriei: 57,8% în Estonia, 55,4% în Suedia, 45,4% în Danemarca și 45,3% în Letonia.

Un băiețel a înotat până la Alcatraz

Un băiețel de 7 ani a traversat înotând strâmtoarea dintre insula Alcatraz și San Francisco. Cu succesul uimitor, *Braxton Bilbrey* din Glendale (statul american California) a reușit să înoate cei 2.250 metri ce despart San Francisco de cea mai cunoscută închisoare din lume. Micuțul Braxton a fost însoțit în apele reci de

antrenorul său și de încă doi adulți, care s-au asigurat că nu sunt probleme în timpul cursei. Ideea de a traversa această strâmtoare i-a venit după ce anul trecut un alt copil de 9 ani, a reușit această performanță. Braxton va merge mai departe, următoarea sa țintă fiind ca la anul să înoate în jurul Alcatrazului și înapoi. R. P.

Fotbal

Marșul forțat din Statele Unite

O victorie, un egal și un meci pierdut dincolo de ocean

Săptămâna trecută selecționata de fotbal a României a trecut prin unul dintre cele mai contestate turnee din istoria ei. Drumul pus la punct de noul staff administrativ al Federației Române de Fotbal, în frunte cu **Ionuț Lupescu**, este greu de apreciat din punct de vedere profesional. Rezultatele din SUA trebuie apreciate, luând în considerare, în mod accentuat, împrejurările extreme în care s-au disputat meciurile tricolorilor.

Prima partidă, jucată marți în zori, după ora europeană, cu selecționata Uruguayului s-a terminat cu o înfrângere de 0-2. Echipa lui **Victor Pițurcă**, cu toate că a avut o superioritate în privința posesiei mingii, nu a arătat a echipă omogenă, care le-ar putea pune probleme sud-americanilor, mult mai bine sudați între compartimentele de joc. Jocul prestat de români a fost vizibil afectat de faptul că nu au avut timp să se acomodeze fusului orar. „Greșeala mea a fost. Trebuia să refuz de la început jocul de la Los Angeles”, a declarat ulterior selecționerul, care pentru ultimele 15-20 de minute a trimis în teren mai mulți jucători din campionatul intern, iar aceștia au fost capabili să creeze pericol în fața porții adverse.

Evoluția lor parcă a venit să anticipeze înfățișarea jocului următor de la Chicago, unde elevii lui Pițurcă

celor două puncte a fost cuplul de atac al Rapidului, compus din **Daniel Niculae** și **Mugurel Buga**, pe care le-a servit excelent compartimentul defensiv și median, dirijat de **Mirel Rădoi**, cel care după revenirea sa la națională a purtat pentru prima oară banderola de căpitan. Odată cu intrarea câtorva străneri, printre care și a lui **Adrian Mutu**, a scăzut vizibil eficiența jocului de echipă. Atacantul de la Juventus Torino a încercat să rezolve totul de unul singur, suferind jocul cursiv de până atunci. Din acest comportament al decarului s-a și iscat o dispută între el și selecționer. Cel din urmă l-a avertizat în repetate rânduri, ca să dea drumul la pase, însă vedeta i-a răspuns în mod obraznic. Singurul noroc l-a avut că Pițurcă n-a mai avut nici o posibilitate de schimb, în caz contrar i s-ar fi putut fi întâmpla rușinea de a fi în-

echitabil pentru ambele formații.

Turneul echipei naționale din Statele Unite s-a încheiat cu un bilanț mediocru. O înfrângere cu Uruguayul, victoria cu Irlanda de Nord și remiza albă cu Columbia. Golaveraj 2-2, 4 puncte din 9. Dacă în prima partidă tricolorii au clacat în partea secundă, invocând oboseala unui drum de 15 ore de la București la Los Angeles, unde au ajuns cu o zi mai devreme, în următoarele jocuri elevii lui Pițurcă și-au regăsit ritmul, chiar dacă au fost nevoiți să joace cu nord-irlandezii și columbieni la numai 16 ore și jumătate distanță. Cea mai bună repriză, nu doar prin prisma rezultatului, a fost prima din meciul cu britanicii, în care selecționerul a trimis pe teren o formație exclusiv cu jucători din campionatul intern. Altfel spus, autohtonii au aruncat mănua strănerilor. Pe unii dintre cei mai nou sosiți i-a remarcat și selecționerul Victor Pițurcă. De obicei reținut în a face aprecieri individuale, i-a nominalizat pe Buga, **Maței**, Daniel Niculae, **Bănel Nicoliță** și **Tibi Bălan**, dar și pe **Marius Niculae**. A adăugat că „toți ceilalți rămân în vederile mele”. Mai mult, tehnicianul s-a declarat mulțumit de turneul american, chiar dacă oboseala și desele schimbări de fus orar i-au împiedicat pe fotbaliști să evolueze la potențial maxim. Dacă acest turneu și-a atins scopul, dacă echipa națională a câștigat nu

doar în plan financiar, să iasă bugetul, dar și în plan sportiv, rămâne să vedem

foarte curând. În meciurile care contează, pentru calificarea la Euro 2008.

Handbal

Urmează prima absență?

Singura echipă din lume care a fost prezentă la toate turneele finale de Campionate Europene sau Mondiale, naționala României de handbal feminin ar putea vedea în luna decembrie anul curent prima competiție majoră la televizor, după ce a pierdut, la sfârșitul săptămânii trecute, pe teren propriu, în fața Serbiei, cu 21-25.

La primul meci oficial după locul doi obținut la Mondiale, româncele au avut de înfruntat reprezentativa Serbiei, o echipă care a reușit prin aducerea **Anjei Andersen** pe banca tehnică să-și strângă toate vedetele și în teren. Debutul partidei a aparținut în totalitate echipei României, care după doar zece minute se distanțase deja la patru goluri: 6-2. Diferența a scăzut însă până la pauză, 12-10, pivotul **Ana Dokici** neputând fi anihilată de apărarea tricoloră. Și în partea a doua echilibrul s-a menținut până în minutul 48, când echipa României a reușit să se desprindă din nou la patru lungimi: 19-15. A fost momentul în care, în urma unor greșeli mari în apărare, **Valeria Motogna** și **Luminița Huțupan** au fost eliminate, iar sârboaicele au reușit să egaleze.

Mai mult, echipa care alergase tot timpul până atunci să rămână în plasa

României a luat conducerea și s-a distanțat la 23-20. Au fost 12 minute de coșmar, în care România nu a punctat decât de două ori, primind în schimb zece goluri. „Jocul nostru a fost unul foarte slab. Ne-a lipsit linia de nouă metri, iar în apărare am greșit mult”, a declarat portarul Luminița Huțupan, una dintre cele mai bune jucătoare ale României. „Nu cred că mai avem șanse, dar atâtea câte sunt, ne vom bate pentru ele. Am pierdut disputa în apărare”, a subliniat și căpitanul **Steluța Luca**.

Partida retur dintre Serbia și România se va disputa pe 3 iunie, la Kragujevac, al patrulea oraș ca mărime în Serbia, într-o sală cu o capacitate de 4.000 de locuri. Pentru a mai spera la calificare, România trebuie să câștige la o diferență de cel puțin cinci goluri, sau patru cu condiția să înscrie mai mult de 25 de goluri.

La echipa națională, în ciuda rivalităților din campionat, steliștii și rapidiștii s-au înțeles de minune...

au confruntat Irlanda de Nord. În meciul jucat sâmbătă, tot în zori, tehnicianul român, în prima repriză s-a bazat pe jucătorii de la Steaua și Rapid și a avut câștig de cauză. Aceștia păreau mult mai motivați, decât colegii lor străneri, stabilind rezultatul final de 2-0, chiar în primele zece minute ale jocului. Autorul

locuit în pofida faptului că a intrat în teren ca rezervă.

În consecință, în ultimul meci Mutu n-a mai făcut parte din lot. Tricolorii au intrat în joc cu selecționata Columbiei cu numai 16 ore după partida cu Irlanda de Nord. Meciul a avut un caracter mult prea amical, astfel încât rezultatul final de 0-0 poate fi considerat

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul județean, Bichiș, div. I
Micherechi – Mezőhegyes 2-0
Tótkomlós – Bătania 2-1

Următoarele meciuri

3 iunie (sâmbătă)
Véscző – Micherechi 17.00
Bătania – Gyomaendrőd FC 17.00

TVR 1

Luni 5 iunie

6.00 Jurnalul TVR 8.00 Serial. Lecții pentru tata 9.10 Surprize, surprize... (R) 11.45 Teleenciclopedia (R) 12.35 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Lecții pentru tata (R) 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Sănătate pentru toți! 16.55 Ghidul oficial al Cupei Mondiale 17.40 Integrame despre integrare 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Reflector 20.40 Iartă-mă! **22.10 Festivalul Internațional de Film Transilvania, Cluj - 2006** 23.00 Jurnalul TVR.

Festivalul Internațional de Film Transilvania, Cluj 2006

Marti 6 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Sănătate pentru toți! (R) 8.00 Serial. Lecții pentru tata 9.00 Turneo. Making of Eurovision, 2006 (R) 9.55 O vedetă... populară (R) 11.10 Integrame despre integrare 11.20 Meseria – vedetă 12.00 Mic da' voinic (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Lecții pentru tata (R) 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Generația contra 16.55 Ghidul oficial Cupei Mondiale 17.50 Integrame despre integrare 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Film. Afacerea „Colierul” 22.20 Memorialul durerii.

Miercuri 7 iunie

6.00 Jurnalul TVR 8.00 Serial. Lecții pentru tata 9.00 Documentar 9.55 Stele de... 5 stele (R) 11.35 Parteneri de Week-end (R) 12.00 Reflector (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Lecții pentru tata (R) 14.30 Oameni ca noi 15.00 Campionatul Mondial de Fotbal, 2006. 16.00 Fotbal: FC Vaslui-Steaua Rezerve. Film. Corina, Corina 18.00 Jurnalul TVR 19.15 prin plan 20.10 Serial. Neveste disperate 21.10 Ochiul magic 22.20 povești întunecate .

Joi 8 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Documentar (R) 8.00 Serial. Lecții pentru tata 9.00 Lumea citește! (R) 11.30 Profesioniștii (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Lecții pentru tata (R) 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Documentar 16.20 Descoperă o meserie nouă! 16.55 Mondial 2006. Ghidul oficial al Cupei Mondiale 17.50 Doar o vorbă s-ăți mai spun 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Film. Elvira Madigan 21.50 Celebritățile timpului tău 22.20 Cultura libre 23.00 Jurnalul TVR.

Vineri 9 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Documentar (R) 8.00 Serial. Lecții pentru tata 9.00 Ochiul magic (R) 9.00 Ochiul magic (R) 9.55 Tezaur folcloric (R) 11.20 Integrame despre integrare 11.30 Garantat 100% (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Campionatul Mondial de Fotbal 2006 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Interes general 17.00 Celebritățile timpului tău 17.30 Campionatul Mondial de Fotbal, 2006 17.45 Campionatul Mondial de Fotbal: Germania-Costa Rica 20.00 Jurnalul TVR 20.45 Campionatul Mondial de Fotbal: Polonia-Ecuador 23.00 TVR Mondial.

Sâmbătă 10 iunie

6.00 Film. Magazinul cel mare 7.30 Desene animate 8.20 Celebritățile timpului tău 8.30 Vreau să fiu... 9.00 Mic, da' voinic! 9.30 Săptămâna Modei Românești - Iași 21.06. 10.00 Orizont 2007 11.10 Serial. Spiridușii 11.50 Celebritățile timpului tău 12.00 Spectacol în memoriam Dan Spătaru 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Meseria – Vedetă 14.45 Campionatul Mondial de Fotbal: Anglia-Paraguay Rezerve. Film. Regina indiana 17.00 Gala Festivalului Internațional de Film Transilvania, 2006 17.45 Campionatul Mondial de fotbal: Trinidad Tobago-Suedia 20.00 Jurnalul TVR 20.45 Campionatul Mondial de fotbal: Argentina-Coasta de Fildeș Rezerve. Film. Evadare din Alcatraz 23.00 TVR Mondial.

Duminică 11 iunie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.20 Celebritățile timpului tău 8.30 Numai cu acordul minorilor (R) 10.00 Integrame despre integrare 10.30 Viața satului 12.00 Săptămâna politică 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Parteneri de Week-end 14.45 Campionatul Mondial de Fotbal: Serbia-Muntelegru-Olanda Rezerve. Film. Decalaj orar 17.00 Gala Festivalului Internațional de Film Transilvania, 2006 17.45 Campionatul Mondial de fotbal: Mexic-Iran 18.00 Jurnalul TVR 20.45 Campionatul Mondial de fotbal: Angola-Portugalia Rezerve. Film. Fata cu cercei de perla .

TVR 2

Luni 5 iunie

6.00 Top 7 (R) 6.30 Lecția de engleză 7.00 Revista presei 8.00 Roata la roată (R) 8.30 Poftă bună! (R) 9.00 Film. Nu suntem îngeri! 10.30 Ulița spre Europa (R) 11.15 Casa ta (R) 11.45 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 13.30 Minoritate sub trei dictaturi (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Lecția engleză (R) 16.30 Mărturi 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.35 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Motocicliștii poticoșii 19.35 Arena 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Rătăcirile dragostei 23.00 Desene animate.

Marti 6 iunie

6.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă (R) 6.30 Experiența franceză 7.00 Revista presei 8.00 Dincolo de hartă 8.30 Documentar 9.00 Film. La poliție sau la mănăstire? 10.45 Serial. Vânătorii de comori 11.40 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Experiența franceză (R) 16.30 Minorități sub trei dictaturi 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.35 Serial. Districtul 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Școala de aproape 19.30 Lumea de aproape 20.00 Natură și aventură 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Poveste de prietenie, poveste de război 23.20 Desene animate.

Miercuri 7 iunie

6.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 6.30 Experiența franceză 7.00 Revista presei 8.00 Lumea de aproape (R) 8.30 Școala părinților (R) 9.00 Film. La poliție sau la mănăstire? 10.45 Serial. Districtul (R) 11.4 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 13.30 Serial (R) Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Experiența franceză (R) 16.30 Baza în direct 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.35 Serial. Districtul 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Cum să nu ne îmbrăcăm 19.30 Omul între soft și moft 20.00 Natură și aventură 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Noi Albinosul 23.15 Desene animate.

Joi 8 iunie

6.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 6.30 Experiența franceză 7.00 Revista presei 8.00 Omul între soft și moft (R) 8.30 Cum să nu ne îmbrăcăm (R) 9.00 Film. La poliție sau la mănăstire? 10.45 Serial. Districtul (R) 11.40 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Tennis. Turneul Roland Garos 18.30 Serial. Districtul 19.00 Înapoi la mătură 19.30 Bugetul meu 20.00 Bazar 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Album de familie 23.15 Desene animate.

Vineri 9 iunie

6.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 6.30 Experiența franceză 7.00 Revista presei 8.00 Natură și aventură 9.00 Film. La poliție sau la mănăstire? 10.45 Serial. Districtul (R) 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Tennis. Turneul Roland Garos 18.30 Serial. Districtul 19.00 Lecții de supraviețuire 20.30 Serial. Putere absolută 21.00 Jurnalul TVR 21.40 Instructor Cool 22.05 Planeta Moldova 22.40 Film. Povești despre femei și bărbăți.

Sâmbătă 10 iunie

6.30 Zoom/2 (R) 7.30 Rock story 8.00 D'ale lui Mitică (R) **9.00 Zestrea românilor** 9.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 10.00 Documentar 10.30 Bazar (R) 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Serial. Andromeda 13.00 Dincolo de hartă 13.30 Hollywood reporter 14.00 Formula 1. Marele premiu – Marea Britanie 15.00 Tennis. Turneul Roland Garos 17.30 Serial. Miracole 18.00 Megatehnicus 18.45 Europa altfel 19.00 Serial. Amy 20.00 Serial. Lege și ordine 21.00 Jurnalul TVR 21.40 Film. Bufnița cenușie 23.45 Transfer.

Zestrea românilor

Duminică 11 iunie

6.00 Arca lui Noe (R) 6.30 Info... baza în direct (R) 7.30 Dincolo de cântec 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Roată la roată 10.30 Motomagia 11.00 O lume a misterelor. Documentar 12.00 Șlagăre... în revire 13.00 Formula 1. Marele premiu – Marea Britanie 15.00 Tennis. Turneul Roland Garos 18.00 Zile care au zguduit lumea. Documentar 19.00 Atlas 19.30 Copiii spun lucruri nu tocmai trăsnite. Documentar 20.00 Serial. Lege și ordine 21.00 Jurnalul TVR 21.10 Serial Decalogul 22.15 Film. Inspectorul Coliandro: Magie neagră.

ÎN LIMBA MATERNA emisiune radiofonică în limba română

5 Iunie, Luni (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

6 Iunie, Marți (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

7 Iunie, Miercuri (Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11:15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

8 Iunie, Joi (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

9 Iunie, Vineri (Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foia românească” 10.55: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „Liceenii – de la 14 la 18” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

10 Iunie, Sâmbătă (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Pe undele Europei – magazin euroregional 15.58: Încheiere

11 Iunie, Duminică (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „Liceenii – de la 14 la 18” (reluare) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

7 iunie 2006 (mtv ora 13.30)
Reluare: 8 iunie 2006 (m2 ora 14.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Fiind prima emisiune a lunii iunie, Ecranul nostru va prezenta rubrica Crai-nou, din care veți afla despre prima dovadă a limbii române vorbite. În continuare va fi vorba despre alegerile de minoritate și despre inițiativa românilor din Budapesta de a înființa o grădiniță și școală românească.

Realizator: **Aurel Becan**

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.30-19.00, pe frecvența TVR2

Luni, 5 iunie 2006

15.30–16.00 Cronica germană (emisiune în limba germană) 16.00–16.30 3sfertul academic 16.30–16.45 X-tra 16.45–17.00 Planuri de casă 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–17.30 Omul zilei.

Marti, 6 iunie 2006

15.30–16.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00–16.25 Sănătate! 16.25–16.30 Calea Europei 2007 16.30–17.00 De la om la om 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–17.30 Omul zilei.

Miercuri, 7 iunie 2006

15.30–16.00 Panoramic sud-vest 16.00–16.45 Viața la țară 16.45–17.00 Dialog spiritual 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–17.30 Omul zilei.

Joi, 8 iunie 2006

15.30–17.30 Tennis – Roland Garros, 2 semifinale feminine.

Vineri, 9 iunie 2006

15.30–17.30 Tennis – Roland Garros 2 semifinale masculine.

Sâmbătă, 10 iunie 2006

16.00–17.00 Tennis – Roland Garros - finala feminină 17.00–17.45 În prelungiri 17.45–18.00 Știri regionale.

Duminică, 11 iunie 2006

16.00–18.00 Tennis – Roland Garros - finala masculină.

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/
indexrom.html

Ziua copiilor

FOAIA
românească
2 Iunie 2006
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Ștefan Crăsta, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2006: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.